

O BRASIL — ESPERANTISTA

ORGÃO OFICIAL DA "LIGA ESPERANTISTA BRASILEIRA" — Sociedade de utilidade pública.

NOVA FASE DO "BRAZILA ESPERANTISTO"

Número 103 - 138 (389 - 394)

Telegrafa adreso: ESPERANTOLIGO

Julho - Dezembro 1946

Redator responsável:
Dr. Carlos Domingues
Telefone — 42-4357

Administração e redação:
Praça da República, 54-sob.
Rio de Janeiro — Brasil

Gratuito para os sócios da Liga
Eksterlande: Um dolaro aŭ 15
respondkuponoj.

UNUECO ESTAS FORTO

I. E. L. kaj U. E. A. trovis la vojon por komuna laboro kaj ni ĝojas. Nur per kunlaborado en harmonio ni povas nian celon atingi. Nia genia Majstro tion tre bone komprenis kaj per klaraj vortoj esprimis en la Dresdena Kongreso. Ni memoru liajn instruojn.

"... Nun ĉio jam denove trankviliĝis. Nia arbo, pri kiu mi parolis en Kembriĝo, en la pasinta jaro, plej konvinkte montris sian tutan fortecon kaj sanecon, ĉar malgraŭ la tute neatenditaj atakoj, kiuj en la daŭro de kelka tempo kaŭzis grandan krakadon, la arbo konservis sian tutan potencon kaj perdis nur tre malmultajn foliojn. Malgraŭ la kaŝite preparitaj kaj rapide plenumitaj atakoj, kiuj ne donis al niaj soldatoj la povon dece orientiĝi kaj interkomunikiĝi, ĉiu el ili sur sia aparta loko staris forte kontraŭ ĉiu forlogoj, kaj nur tre malmultaj lasis sin kapti per lertaj vortoj..."

"... Niaj pioniroj laboris, kaj la afero kreskis. Baldaŭ ni ĉiam pli akiradis la konvinkon, ke de la teoriistoj ni devas atendi tre malmulte da bono por nia afero; ke ĉiuj laŭdoj kaj mal-laŭdoj de flankaj personoj havas por ni nur tre malgrandan signifon; ke ni devas fidi nur niajn proprajn fortojn, nian propran paciencon kaj konstantecon; ke la mondo venos al ni nur tiam, kiam ĝi vidos en ni potencon, kiam ĝi vidos, ke ni ne palpas en mallumo, ke ni ne perdus hodiaŭ, kion ni akiris hieraŭ, ke nia vojo estas klara kaj rekta kaj ni de ĝi neniam deflankiĝas..."

"... Ne por fieri pri nia forteco mi diras ĉion ĉi tion; neniu el ni havas la rajton esti fiera, ĉar nia forteco ne estas la merito de iu el ni aparte, sed ĝi estas nur la rezultato de multejara pacienca laborado de multo da personoj. Mi volis nur atentigi vin pri tio, ke de nia afero ĉio povas esti atingita nur per harmonio kaj konstanteco..."

"... la danĝereco de ilia atako konsistis en tio, ke tiu atako ne venis malkaŝe de ekstere, sed ĝi estis kaŝite preparita kaj tute neatendite aranĝita interne de nia tendaro..."

"... Memoru, ke Esperanto estas nenies propraĵo, ke la esperantistoj havas plenan rajton fari kion ĝi ĉion, kion ili volas, se ili nur faros ĝin singarde, lojale kaj interkonsente..."

Ja, per unueco la esperantistoj venkis grandajn barojn kaj firme marŝas al la fina venko. Unueco postulas disciplinon, obeon de la malplimulto al la plimulto. Ofte novulo, nesperta samideano opinias, ke nur li havas bonajn ideojn, kaj ĉiuj aliaj estas malprogresemaj; sekve, ke li estas denaska gvidanto de nia movado. Tiaj niaj fantazioj estas naturaj, sed kiam ili penas detrui la unuecon kaj dividi la batalantojn, ili estas malbeno, kiun oni devas eviti per ĉiuj fortoj. Dum nia multejara laborado, tre ofte ni devis alfronti tiun danĝeron je divido en nia movado. Homo tute malsperta, kun neniam merito aŭ forto por gridi, atakas ĉion, kaj volas ke ĉiuj sekvu lian vojon, ĉar nur ĝi estas bona kaj kondukas al la venko. La pacienca laborado kaj spertado de

aliaj saĝnas al tiuj nobakitoj rafineco nepre evitinda. Ju pli malsperta la junulo, des pli danĝera, se li volas trudi sian volon al ĉiuj. Se li forlasis la movadon, tio ne gravas, sed se li sukcesas dividi ĝin, li estas rekte malutila. Niaj eksteraj malamikoj nenion sukcesis kontraŭ ni ĝis nun, ĉar ni havis unuecon kaj disciplinon; sed kion la malamiko ne sukcesis, la amikoj fieraj kaj malspertaj povos fari, se ili detruos nian disciplinon kaj dividos nin unuj kontraŭ aliaj.

Nia unueco estas la plej grava kondiĉo por venko kaj ĉio alencu kontraŭ ĝi estas grava eraro, kiam ĝi ne estas krimo de ambiciumo aŭ mistifikanto. Eraroj eĉ gravaj de nobakitaj esperantistoj estas tre pardonindaj, sed kiam el tiaj eraroj povas veni decidaj en la laboro, ni devas tre severe kunigi por ilin eviti kaj konservi la unuecon.

La unueco estas nia plej granda bono. Por ĝin konservi kaj plifortigi, ni devas akcepti severan disciplinon kaj ĉion interkonsente fari. Disciplino en niaj Asocioj estas obeco de la malplimulto al la plimulto, ne obeco al la ĉefo aŭ estro, ĉar tiajn ni ne havis kaj ne volas havi. Niajn Regularojn ni mem libere faras, sed, post ilia aprobo, ili estu por ni sanktaj leĝoj, eĉ se ili estas eraraj kaj devas esti ŝanĝitaj. Dum ilia ekzistado, la Estraroj de Asocioj severe obeu kaj obeigu la interkonsentitajn leĝojn de la Asocio. Nur per severa obrado al niaj propraj decidaj kaj Ek-
(Fino sur paĝo 2.)

Bonovolu Pagi Vian Kotizon Por La Jaro 1947a

Maksimoj kaj pensoj

de *Markizo de Maricá*

Tradukitaj de *A. Couto Fernandes*

(La aŭtoro, Markizo de Maricá (Marika) estas la plej fama brazila moralisto)

La bonfarado estas ĉiam feliĉiga kaj ĝustatempa, se la prudento ĝin direktas kaj rekomendas.

La malŝparemulo povas esti bedaŭrata, sed la avarulo estas preskaŭ ĉiam malŝatata.

La intereso klarigas la plej malfacilajn kaj malsimplajn fenomenoj de la socia vivo.

La sensaĝa agemo estas pli ruinigol la mallaboremo.

Malriĉeco kaj mallaboremo loĝas kune.

La fantazio estas la paradizo de l'feliĉuloj kaj la infero de l'malfeliĉuloj.

Oni povas kunigi ĉiujn virtojn, sed ne kunamasigi ĉiujn malvirtojn.

Neniu registaro estas bona por la malbonaj homoj.

La avarulo estas la plej lojala kaj fidela gardanto de la havaĵo de siaj heredantoj.

La sincereco estas multfoje laŭdata, sed neniam enviata.

La timo kaj la entuziasmo infektas.

Kiu al Dio fidas kaj esperas, tiu neniam malesperas.

La ĝenileco instruas: maski por ne ofendi.

La homa vivo sen religio estas vojaĝo sen direktilo.

Kiu pli multe timas Dion, tiu malpli multe timas la homojn.

La modesteco orumas la talentojn, la vanteco ilin senbriligas.

Se la popolo ne kredas al la honesteco, la malmoraleco estas ĝenerala.

SUB LA VERDA STELO

Enquanto se fazia a descida ao sarcófago do corpo de Alberto Couto Fernandes, coberto pelo estandarte esperantista, estava eu evocando, emocionado, toda a longa trajetória de quarenta anos por ele trilhada, sem desfalecimentos, em defesa do ideal de uma língua neutra para a intercompreensão entre os povos. E fazia, essa evocação, no mesmo dia em que as gazetas anunciavam mais um insidioso golpe de Gromynko contra o grupo anglo-saxão. Tanto é verdade muito ainda se houver de lutar até o mundo compreender as vantagens da fraternidade pelo entendimento recíproco dos homens.

Couto Fernandes foi dos convencidos da necessidade desse entendimento e de que um dos bons caminhos para o conseguir seria um instrumento linguístico internacional. Quando as criaturas se pudessem entender diretamente, os intérpretes seriam desnecessários, e os intérpretes e tradutores, quando não deturpam o pensamento dos locutores, pelo menos esbatem a vivacidade do diálogo.

Pelo intérprete, a palavra como que perde o colorido e a espontaneidade, e até a sinceridade, para se tornar formal e agressiva. Para nos aproximarmos de fato, o melhor é falarmos diretamente uns aos outros, de irmão para irmão, e na mesma língua.

Todo esse idealismo tem os esperantistas puros, os possuidores (como eles próprios costumam dizer) da *interna ideo*, do ideal intrínseco á neutralidade da língua internacional. Couto Fernandes estava, como poucos, imbuído, saturado, encharcado dessa *interna ideo*. Um dos oradores, junto ao túmulo, o recordou em tocantes e delicadas palavras. E era a verdade.

Poi dos primeiros a se alistar nas fileiras esperantistas quando pelo "*O PAIS*", houve, em 1906, a grande aclamação dos homens de boa vontade. Os esperantistas brasileiros viviam até então esparsos, cada qual fazendo

(quando fazia) trabalho isolado, individual, quase egoístico. Só a partir daquela data, com a fundação, quase simultânea, dos três primeiros centros sociais esperantistas — o *Brazila Klubo*, no Rio, o *Suda Stelaro*, em Campinas, e a *Sudriogranda Societo*, em Porto Alegre — começou a vibrar o público ante uma propaganda intensiva em favor do idioma neutral. Aliciaram-se assim adeptos numerosos.

Malgrado sua natural timidez, Couto Fernandes foi um dos membros ativos do estado-maior da *Verda Stelo*, sob cuja bandeira, verde e branca, de esperança e paz, foi afinal sepultado. Algum tempo depois daquela data tomava ele a direção efetiva do movimento, já pela defecção ou cansaço dos primitivos combatentes, já, e principalmente, pela sua dedicação á causa, dedicação incomparável, sem limites. Seu prestígio crescente o ia indicando para postos cada vez de maior responsabilidade. E assim se transformou em diretor supremo do esperantismo no Brasil, ninguém lhe disputando, desde então, essa chefia alcançada por tantos motivos.

Pode-se dizer que ao Esperanto dava ele todos os seus momentos desde que aposentado como Sub-Diretor dos Telégrafos, onde fôra funcionário técnico exemplar. Apesar de distribuir suas atenções: com a família, no que era modelar; com a Ação Católica, na qual teve lugar de destaque; com a Sociedade de Geografia, cuja função de tesoureiro exerceu com dedicação invulgar, era sem, dúvida, o Esperanto que lhe absorvia mais obstinadamente os pensamentos, pois que aí ocupava o posto de chefe incontestado.

Conseguiu para o Esperanto sucessos extraordinários: se os comemorativos, Decretos do Poder Público prestigiando de várias maneiras a propaganda, assistência pessoal de altas autoridades aos Congressos Esperantistas, publicações oficiais nesse idioma, e até a cessão dos salões do Itamarati para as reuniões do último Certame. Quando a notícia desses acontecimentos chegava ao estrangeiro, causava em todos os países não apenas entusiasmo, mas verdadeiro assombro. Esperantistas europeus, asiáticos, norte-americanos e os do nosso Continente meridional, jamais haviam, de longe, obtido aquilo que os correligionários brasileiros alcançavam, isto é, o que Couto Fernandes, com a sua modestia

(*Termina na pág. 3*)

Kiel la spaco enhavas ĉiujn korpojn, tiel la ambicío enhavas ĉiujn pasiojn.

La homoj plej multe respektataj ne ĉinokaze estas la plej multe respektindaj.

Eltirita el "Taglibro de Vi'ag-Pedelo" de St. St. Blicher.

1922 Butin & Jung, Godesberg, Germanlando.

A LITERATURA ORIGINAL EM ESPERANTO

A coleção "Epoko Libro", da The Esperanto Publishing Co. Ltd., publicou há pouco seu oitavo volume com o título "La Virineto en Bluo kaj aliaj Rakontoj", de Mason Stuttard, o conhecido estilista e rigoroso crítico literário esperantista. É o primeiro livro originalmente escrito em Esperanto para aquela apreciada coleção. Todos os outros foram traduzidos de outras línguas. Este fato nos leva a uma breve notícia do aparecimento da literatura originalmente escrita em Esperanto.

A literatura original nasceu com a língua, em 1887, pois que no primeiro livro já apareciam dois poematos de Zamenhof — *Mia Penso*, e *Ho, mia kor!* — que continuam com vida e saúde por todo o mundo; mas a tendência dos primeiros esperantistas era de apresentar em Esperanto os primores de suas literaturas nacionais e autores clássicos mundiais. Raras tentativas se fizeram de produzir obras originais durante os primeiros anos do Esperantismo. As primeiras tentativas foram de versos, de L. E. Meier, Fe'ix Zamenhof e Goldberg. Em 1896 foi impressa a primeira parte do poema original de Devjat'nin — *Nevola Mortiginto*. Na coleção *Biblioteko de la Lingvo Internacia* surgiram os primeiros opúsculos originalmente escritos em prosa. Em 1903, na *Fundamenta Krestomatio* apareceram alguns poemas e artigos, de Zamenhof e outros autores, originalmente escritos em Esperanto, mas a maioria dos trabalhos era formada de traduções. Depois do Primeiro Congresso Universal, de 1905, a literatura ori-

SUB LA VERDA STELO

(Continuação da pág. 2)

e as suas boas maneiras, obtinha batendo a portas para outros hermeticamente fechadas.

Meditando junto a seu esquite esses fatos tão meus conhecidos, companheiros que fomos durante essas quatro décadas, fortalecia-me na convicção de que para vencer, mais do que a inteligência e o arrojo, vale a bondade. O meu grande amigo tinha entusiasmo, tinha capacidade mental (aluno dos mais distintos da velha Escola Politécnica), tinha muita pertinácia, mas, acima de tudo isso, possuía simplicidade de maneiras e uma extraordinária bondade.

Pelas outras virtudes conseguia a admiração dos homens. Pela bondade atraía para si as bênçãos de Deus Todo-Poderoso. E em suas vitórias a favor do Esperanto quem o auxiliava era Deus, porque ele era um bom, e merecia ser recompensado.

Everardo Backheuser

(Do "Jornal do Brasil" de 1.º de Maio de 1946.)

ginal tomou mais impulso. Surgiram logo depois obras em prosa e verso de Rothau, Sentis, Ivan Malfeliçulo, Dombrowski, Frenkel. O primeiro romance de fôlego foi escrito pelo médico francês Dr. Vallienne, com o título "Kastelo de Prolongo", publicado em 1907. No ano seguinte o mesmo Autor publicou outro romance: "Ĉu li?" que há poucos anos foi reimpresso pela editora *Literatura Mondo*, de Budapest. O nível literário nesses romances não era ainda muito elevado, a língua não se achava bem elaborada para o beletrismo, mas esses dois romances marcaram início de uma nova era nas letras esperantistas. Já em 1910 apareceram poemas em língua mais rica, melhor trabalhada, como são os de Elski kaj Elska — "Unuaj Agordoj", dois livros de versos de Stanislav Schulhof, o segundo publicado em 1912. No mesmo ano de 1912 apareceu a linda coleção de versos de Edmond Privat — "Tra l'Silento"; em 1914 "Melodioj de l'Nokto", de Juliusz Kriss. Por esse tempo apareceram os primeiros livros da poetisa Marie Hankel e de Jane Flourens, com os títulos "Sabieroj" e "Senlaca Sinofero".

Em seguida aos romances de Vallienne surgiram os de H. A. Luyken: "Paŭlo Debenham" e "Mirinda Amo" que revelam autor competente, mas religiosamente um tanto fanático. Muito ao contrário de ofender com fanatismo religioso, veio então à luz o conto humorístico de John Merchant — "Tri Angloj Alilande", — cuja finalidade é só divertir e criticar tolices inglesas. Em 1913 apareceu a autobiografia humorística de Richard Sharpe — "Travivaĵoj de Roŝo". Durante a guerra de 1914 a 1918 quase que não apareceu literatura original em Esperanto. Dêse triste período são apenas os poemas de Boris Mirski — "La Dorina Karesilo" — e o romance teosófico de H. Hyams — "Nova Sento de Tagulo".

Só depois da guerra surgiram poetas e novelistas realmente geniais como Julio Baghy e Kolomano Kalocsay que elevaram o nível das letras esperantistas e surgiram também as grandes obras didáticas "Plena Gramatiko", com 488 páginas, "Plena Vortaro" com 511 páginas, partindo dos clássicos para a teoria, como nas línguas naturais, e não aprioristicamente como eram os primeiros compêndios. Foi uma grande revolução na língua e na literatura o primeiro após guerra: passou-se a tratar o Esperanto como língua natural de cultura e não como simples projeto em experiência. Não mencionamos aqui a coleção de livros de Baghy e Kalocsay, porque é muito conhecida. Menos conhecidos dêse período são Mangada Rosenörn, Jaume Grau Casas, Olsvaenger, Jan van Schoor, Hohlov. Dêse último, no livro de versos "La Tajdo", há verdadeiras gemas que revelam genialidade.

Além de poetas, surgiram nesse período bons romancistas: Luyken publicou "Stranga Heredaĵo" e "Pro l'ŝtaro", cujo nível literário é bom, embora nem a todos possa parecer justa sua campanha contra o Espiritismo e a Teosofia, nesses romances. Bulthuis publicou os romances "Idoj de Orfeo" e "Jozef kaj la Edzino de Potifar", "La Vila Mano"; de Jan Forge apareceram "Abis-

moj" "Saltego Trans Jarmiloj". Como elegância de linguagem e edição bem cuidada, merece especial destaque nesse período o romance de Teo Jung — "Landoj de l' Fantazio". Em 1930 surgem nas letras originais do Esperanto mais dois grandes vultos: Stellan Engholm com os romances "Al Torvento", "Homoj sur la Tero"; e Kenelm Robinson com "Se Grenereto..."

Em 1931 apareceu um dos maiores volumes da literatura original em Esperanto. "Jarmiloj Pasas", de H. Haefker. É um tratado de história universal com 500 páginas, em rica edição, excelente revisão, linguagem correta, mas pesada. Sem entrar em considerações sobre o valor científico da obra, vemos nela um dos grandes volumes originalmente escritos em Esperanto.

Depois da segunda guerra mundial, o primeiro literato novo que nos apresenta um romance originalmente escrito em Esperanto é Mason Stuttard, mencionado no início dêste artigo.

Numa marcha lenta de 60 anos, partindo de uma brochurinha de 40 páginas, como foi o primeiro livro, já se formou pelo uso uma língua de cultura rica, expressiva, com numerosas obras notáveis em prosa e verso, escritas em todos os países da Terra, representando os mais diversos graus de cultura e todos os aspectos da civilização moderna e, mais do que a literatura, formaram-se literatos, primorosos estilistas que prometem construir uma nova era para o pensamento universal, a era da compreensão mundial.

Como está em pleno crescimento o número dêsses literatos e de suas produções no 60.º ano após a publicação do Primeiro Livro, e como as línguas que possuem literatura nunca desaparecem do mundo com o passar dos séculos e milênios, podemos estar certos de que o Esperanto já conquistou a imortalidade.

I. G. B.

UNUECO ESTAS FORTO

(Fino de la 1a. paĝo)

gularoj ni povos konservi tian nepre necesan unuecon.

Tia disciplino estas ĉie necesa por ke regu ordo. Zamenhof mem severe obeis Fundamenton de Esperanto kaj la decidojn de nia Lingva Komitato.

Dank'al la interkonsento de I. E. L. kaj U. E. A. de nun refariĝos unueco en la mondovado. En Brazilo tia unueco ĉiam ekzistis kaj kelkaj klopodoj faritaj por ĝin rompi ĉiam malsukcesis. Nia movado prosperas, akiras la simpatian kaj respekton de seriozaj homoj kaj Institucioj, ĉar en nia laborado ĉiam regis ordo kaj unueco. Ni estu do severa por ilin konservi; ni obeeme cedu niajn personajn preferojn kiam tio estas necesa al la konservado de l'unueco.

I. G. B.

FLUGFOLIOJ

"Skotlando vokanta" estas monata Esperantista bulteno aperanta en Glasgovo. En sia novembro numero, ĝi publikigis legindan artikolon de iu Sinjoro Georges Avril pri simplegeco kaj instruado de Esperanto. La aŭtoro montras, ke malgraŭ la simplegeco de sia gramatiko, nia lingvo enhavas kelke da malfacilaĵoj, kiujn ne ĉiam sukcesas solvi eĉ lertaj Esperantistoj. Kiel okazas en ĉiuj lingvoj, unuj uzos Esperanton korekte, dum aliaj senrimede fuŝos ĝin kuraĝe kaj persiste. Tiujn ĉi estas senutile tedi kaj turmenti per senefikaj gramatikaĵoj. Prefere, ili perfortu la gramatikon. La ĉefa afero estas, ke ili estu komprenataj, kaj tiaj ili estos eĉ se ili parolos malkorekte.

Mi ne konas tiun Sinjoron Avril, kies nomo ŝajnas al mi malpli Skota ol printempa. Sed mi estas certa, ke mi ne eraras, se lin mi nomos saĝulo. Krom tio, li skribas nian lingvon korekte, flue kaj elegante. Ni estas ĉiam pretaj juĝi laŭdinda homon, kiu pli elokvente ol ni povus, esprimas nian propran opinion. Nu, mi plene konsentas kun S-ro Avril pri la ĉefaj punktoj de lia argumentado. Ne ĉiuj homoj estas same komprenemaj, same inteligentaj, same instruitaj. Unuj ĉiam parolos korekte, aliaj malkorekte. Estas ja pli bone paroli malkorekte ol esti mutulo. Ĉiam pli kaj pli multenombraj estu la Esperantistoj bonaj aŭ malbonaj, lertaj aŭ mallertaj. Ne per la perfekteco ni venkos, sed per la nombro! Ni do senlace propagandu, varbu ĉiutage novajn adeptojn, ĝis kiam ni fine fariĝos granda popolo, kiu almitos la mondon.

ERA.

(El "Franca Esperantisto" — Jan.-Febr. 1946.)

ESPERANTO KAJ SPIRITISMO

La Spiritisma Kongreso de la Nordorientaj Ŝtatoj de Brazilo, kunveninta en Maceió en Oktobro 1946, unuanime aprobis belan tezon de nia Samideano S-ro Paulino Santiago, konsilantan ke nia Registaro enkonduku la instruadon de Esperanto en la lernejojn. La tezon legis kaj defendis S-ro Urbestro Arlindo Colago.

La sama Kongreso aprobis ankaŭ deziresprimon, ke la Kongreso estu solidara kun la agado de Brazilia Ligo Esperantista kaj la Eldonejo de la Brazilia Spiritisma Federacio pro servoj al Esperanto.

Ni dankas kaj penos respondi ĉiam al tia konfido de la kongresanoj.

Testamenta donaco al Esperanto

En "Svenska Esperanto-Tidningen" skribis S-ro E. Malmgren:

"En la mezo de Julio atingis nin la informo, ke mortis nia samideano gimnazia instruisto Albin Soneson, en Emmaboda. Samtempe, ni informiĝis, ke lia testamento ordonas, ke post depreno de 3.500 kr. al la dommastrino, la tutan havaĵon heredos Sveda Esperanto-Federacio kaj Sveda Laborista Esperanto-Asocio. La havaĵo grandparte konsistas el domo, libroj, ktp. Ankorau do estas neeble scii ion pri la grandeco de la heredaĵo".

Oni vere sentos kortuŝon pro la flama amo al Esperanto, kiun montras la testamento. Tie oni legas ekz.:

"Mi deziras je mia eterigo ne paroladojn kaj ne florojn. Sed se iu neprè deziras honori mian memoron, tion faru per donaco al la Esperantomovado".

Per si grandanima agmaniero li akiris al si eternan lokon en la koroj de la svedaj esperantistoj."

Kaj S-ro R. Stridell, skribante pri Albin Soneson, diris: "Liaj kursoj same kiel liaj kvaronhoraj lecionoj pri gramatikaj problemoj estis alte taksataj.

En la propagando por Esperanto li estis tre singarda, ke nur absolute veraĵoj estu uzataj. Troigojn aŭ duonverojn li tre kondamnis. Tiel li konfirmis sian reputacion kiel fidindulo malofa kaj faris vere altkvalitan propagandon".

PRI LA PROPAGANDO DE ESPERANTO

Bulgara Esperantista Asocio eldonis raportlibreton pri la "Unua Libera Kongreso 1945", en Bulgarujo.

Jen kelkaj frazoj, el la "Konkludoj": — "Oni ne devas propagandi Esperanton per la ĝisnuna bru plena maniero... Oni devas efektiviĝi faktojn kaj atingante ilin, ne paradi per ili, sed lasi, ke ili parolu per si mem. Tio donas seriozecon al la propagando".

S-ro P. Petit, Prezidanto de "Union Esperantiste Française", en la 2a. nacia Kongreso de U.C.N. (39.^a Franca Esperantista Kongreso), Ljono — Pentekosto 1946, diris: — "Ni devas reŝerpi nian propagandon. Ni devas montri al la publiko ke Esperanto ekzistas kaj estas utila".

TUTLANDA PROPAGANDA KONGRESO

Realizou-se em Setembro, em Utrecht, Holanda, o Congresso de Propaganda do Esperanto, organizado pelo Nederlanda Centra Komitato Esperantista, tendo comparecido cerca de 850 pessoas.

Um dos oradores foi o Padre F. A. Hofman, de Leeuwarden, que procurou esclarecer as causas de ser o movimento esperantista cristão tão fraco. Em sua opinião, a indiferença, a falta de simpatia pelo Esperanto nos meios protestantes, deve-se ao pouco conhecimento do que é essa língua, e principalmente ao "vitium originis" do Esperanto, à "interna ideo" que muitos esperantistas ligam ao movimento, encarando o Esperanto quasi como uma religião.

Mas, por sua simplicidade, todos podem aprendê-lo e usá-lo, e por isso o Padre Hofman considera o Esperanto uma dádiva divi-

na, para combater as dificuldades causadas pela diversidade de línguas e para a difusão do Evangelho.

Outro orador, o doutor O. Damsté, disse, em resumo: "Se há um ano atrás tivesse alguém dito que hoje eu defenderia publicamente o Esperanto, eu riria francamente. Há um ano, eu tinha essa língua na conta de um passatempo útil às pessoas que não conhecessem outras línguas; mas quanto a mim, professor de línguas em um ginásio, nenhuma necessidade havia de cuidar disso.

Hoje, conquanto ainda tenha pouco tempo de estudo, sinto meus conhecimentos enriquecidos pelo Esperanto, e lamento ter lecionado idiomas difíceis durante tantos anos, quando existe uma língua tão mais fácil.

Falando hoje a favor do Esperanto, espero corrigir, ao menos um pouco, o erro cometido por tantos anos.

Nos ginásios, os alunos estudam cinco línguas estrangeiras, durante 3000 horas; e se bem que este tempo não seja de todo perdido, pois não quero tornar tão insignificante o valor de tal estudo, devo confessar, todavia, que os alunos, após 6 anos, apenas são capazes de se expressar em tais línguas. Mas após 50 a 60 horas de estudo, os alunos de uma escola elementar têm capacidade para falar Esperanto, suficientemente bem.

Com pasmo nós nos perguntamos por que não se introduziu há mais tempo o Esperanto nas escolas. Nós, professores, devemos envergonhar-nos de não ter dado ainda a nossos alunos a exuberancia espiritual que dá o ensino do Esperanto".

Apresentando exemplos, o Dr. Damsté mostra que o Esperanto não se torna sobrecarga nos programas de ensino; ao contrário, graças a sua estrutura lógica, facilita até o estudo de outras línguas.

Lendo em voz alta parte de uma carta do Sr. P. Korte, diretor de escola em Veendam, que ensina o Esperanto, há tempos, com bons resultados, o Dr. Damsté termina sua oração, dizendo que o Esperanto deve ser

(Continua na pág. 9)

METROPOLA KONFERENCO DE ESPERANTO

A Associação Esperantista do Rio de Janeiro resolveu organizar e efetuou uma Conferência Carioca de Esperanto, nos dias 11 a 15 de Dezembro.

Em suas sessões foram tratadas questões de três naturezas: organização, propaganda e ensino.

Com a presença de um representante do Prefeito do Distrito Federal foi inaugurada uma placa de mármore no começo da rua Zamenhof.

Esta rua tem o nome do criador do Esperanto desde 1917, quando passou, de rua Maria José, a denominar-se rua Zamenhof pelo decreto n.º 1165 de 31 de Outubro daquele ano, do Prefeito Amaro Cavalcanti, atendendo ao pedido do Dr. A. Couto Fernandes, presidente de Brazilia Ligo Esperantista.

XI BRAZILA KONGRESO DE ESPERANTO

D-RO L. L. ZAMENHOF

Laŭ decido de la Deko Brazila Kongreso de Esperanto la Dek-unua Kongreso efektiviĝos en São Paulo.

São Paulo Esperanta Klubo elektis, je la 23a de Aŭgusto, la jenan Orga-

S-ro René Ventura Salles; Dua Sekretario, D-ro Geraldo de Azevedo; Tria Sekretario, F-ino Amelia Levy; Kasis- to, D-ino Azália Machado Dias; Hel- pkasisto, S-ro Olindo Leonardi Baldin.

Memorige de la naskiĝtaga datre- veno de D-ro L. L. Zamenhof, Brazila Klubo Esperanto efektiviĝis kunvenon, en salono de Sociedade Brasileira de Geografia. Malferminte la kunvenon S-ro. A. Caetano Coutinho, prezidanto de Brazila Klubo Esperanto — invi- tis al la kunventablo la ĉeestantajn prezidantojn de Brazila Ligo Esperan- tista, Esperanto Klubo Azeredo Cou- tinho el Belo Horizonte, Associação Es- perantista do Rio de Janeiro kaj Espe- ranto-Klubo ĉe Kristana Asocio de Ju- nuloj.

Tuj poste la prezidanto prezentis al la kunvenintoj la konferenciston S-ron Laszlo Zinner hungara skulptisto kaj fervora esperantisto, kaj transdo- nis al li la parolon. S-ro Zinner faris pri la personeco de nia Majstro paro- ladon kiun la ĉeestantoj aŭdis kun granda intereso.

Poste, Fraŭlino Miriam Supino bo- nege deklamis la faman soneton de Ola- vo Bilac "Aŭdi stelojn" esperantigita de Daltro Santos, kaj la tre belan por- tugalán tradukon de "Preĝo sub la ver- da standardo", faritan de D-ro J. B. de Melo e Souza. Fine ŝi deklamis Za- menhofan poemon "Ho! mia kor!" kaj ŝi estis trege akklamita; en tiu momen- to Fraŭlino Rosa C. A. Malheiro de la sociala estraro de Brazila Klubo Es- peranto oferis al Fraŭlino Supino be- legan florbukedon. Poste, S-ro Roberto das Neves, prezidanto de Esperanto Klubo ĉe Kristana Asocio de Junuloj, petis al S-ro Prezidanto de B. K. E. ke li invitu S-ron Alberto Bonfim, tre novan esperantiston, por deklami sian unuan Esperantverkon — D-ro Espe- ranto — kiun la ĉeestantoj plezure aŭdis. Finfine D-ro J. B. de Melo e Souza — profesoro, poeto kaj malnova esperantisto — varme gratulis F-ino Supino kaj diris pri la emocio de li sentita dum la deklamado de "Preĝo sub la verda standardo", portugale tra- dukita de li.

nizan Komitaton, kiu, interkonsente kun Brazila Ligo Esperantista, orga- nizon kaj efektiviĝos la 11 an Kon- greson:

Prezidanto, S-ro Alcindo Brito; Ĝenerala Sekretario, S-ro Oswaldo Leite de Moraes; Unua Sekretario,

La enoficigo de la O. K. okazis je la 29a de Aŭgusto, dum eksterordinara kunveno de la Estraro de "São Paulo Esperanta Klubo".

Tuj post la O. K. kunvenis sub la prezidanteco de S-ro Alcindo Brito.

Laŭ propono de S-ro Oswaldo Lei- te de Moraes, Ĝenerala Sekretario de O. K., la ĵus elektita Komitato hono- ris la memoron de la neforgesebla D-ro Alberto Couto Fernandes, per unumi- nita silenta starigo.

Eklaborante, la O. K. alprenis la jenaĵn decidojn, kiuj estas submetitaj

al la aprobo de Brazila Ligo Esperantista.

Por la Kongreso estas fiksita la dato de la 13a ĝis 21a de Septembro 1947a.

La kotizoj estas:

	Cr\$
M — Membro	30,00
EG — Esperanta Grupo	100,00
KI — Kontribuanta Instituto	100,00
BM — Bonfarinta Membro	1.000,00

Estas "bonfarintaj membroj" la kongresanoj kiuj donacas minimume mil kruzejrojn al la kaso de la Kongreso, kaj iliaj nomoj estas enskribitaj en la "Ora Libro" de la Kongreso.

Por helpi la laboron la O. K. dum la kunveno je la 20a de Septembro elektis kaj enoficigis la membrojn de la du subkomitatoj:

SUB-KOMITATO POR GAZETARO, EKSPozICIOJ KAJ PROPAGANDO

Prezidanto, S-ro José Reganatti; Membroj, S-ro Walter Plaza, F-ino Wlofanga Baraldi, Kap. Gordiano Pereira, F-ino Astrogilda Guerrini, S-ro Wandyek Freitas, S-ro Newton Ceratti.

SUB-KOMITATO POR FESTOJ, EKSKURSOJ, PROMENADOJ kaj AKCEPTADOJ

Prezidanto: D-ro Francisco Demacq Rosas; S-ro Tuffy Resec Choueri; F-ino Lucia de Arruda Milani; F-ino Julieta Caruso; S-ino Mathilde Zeidan Rosas; S-ro Waldemar Marczinski; S-ro Gilberto Marchetti Machado.

REMEMORANTE PIONIRON

D-ro Johano da Rocha Bender ĵus trovis en sia malnova kolekto de "Anuário do Rio Grande do Sul" (Jarlibro de ŝtato Rio Grand edo Sul) portugallingvan eldonon de la fama letero de D-ro Zamenhof al N. Borovko pri la origino de Esperanto. Tiu Jarlibro aperis en la jaro 1907 kaj nun la dokumento estas tute nekonata de la novaj esperantistoj. La leteron tradukis kaj aperigis la pioniro Kristiano Kraemer, kiu brave laboris en la malfacilaj tempoj de la disvastigado de Esperanto en Brazilo kaj mortis en 1923. Lia nomo aperas en la "Enciklopedio de Esperanto" kaj neniam estos forgesita.

Tiun leteron oni reprenis en Esperanto, antaŭ kelkaj jaroj en la libro "Esperanto-Modelo" (pg. 51-58).

TH. SUNELL

Pri tiu malnova finnlanda esperantisto, Theodor Sunell, kiu jam en 1901, kiam li loĝis en Kannus, korespondadis per ilustritaj poŝtkartoj kun brazila esperantisto,

IMITADO DE KRISTO

Libro II — Ĉapitro III

PRI BONA PACEMA HOMO

1. Unue vin mem konservu en paco, poste aliajn vi povos pacigi.

Pli utilas pacemulo ol kleregulo.

Homo ekkolerema en malbonon ŝanĝas ĉe bonon, malbonon li kredas facilege.

Bona pacema homo ĉion turnas en bonan flankon.

Kiu estas en bona paco pri neniu suspektas. Sed malkontentulo kaj agitato estas dispuŝata de pluraj suspektaj. Li nek kvietigaas mem, nek lasas ke aliaj kvietigu.

Li ofte diras tion, kion li ne devas diri kaj forlasas tion, kion pli konvenas fari.

Li atentigas kion aliaj fari devas kaj malzorgas tion, kion li mem devis plenumi.

Unue do estu via zorgemo pri vi mem; tiam vi rajtos atenti ankaŭ vian proksimumon.

2. Tre facile vi povoscias senkulpiĝi kaj belkolorigi viajn agojn, sed la senkulpiĝon de aliaj vi rifuzas akcepti.

Estus pli juste, ke vi akuzu vin mem kaj senkulpiĝu vian fraton.

Se vi volas esti tolerata, toleru la alian.

Komprenu kiel malproksime ankoraŭ vi estas de vera karito kaj humileco, kiu ne scias koleri aŭ indigni, se ne... kontraŭ si mem.

Nenia grandfarado estas la kunvivado kun bonuloj kaj nekoleremuloj;

skribis "Svenska Esperanto-Tidningen" (Okt. 1946):

"75 jarojn plenumis eksstaciestro, ĉambelana-konsilisto Th. Sunell en urbo Kuopio, la 2-8-46. Dank'al sia sciado de la esperanta kaj franca lingvoj li povis fari grandajn servojn al eksterlandaj diplomatoj, artistoj, verkistoj, negocistoj, k. t. p. kiuj vizitis lian hejmon kiam li estis staciestro ĉe la famekonata bela Punkaharju.

Lia kolekto de ĉ. 300.000 bildoj de la tuta terglobo kaj lia propagando por finna banejo faris lin kredeble la plej konata staciestro finna en eksterlando.

Pro sia merito li je la jaro 1934 ricevis la rangon de oficiro de la franca akademio, kaj de la finna ŝtato (1944) titolon de ĉambelana Konsilisto".

ĉar tio plaĉas laŭnature al ĉiu: ĉiu homo ĝojas posedi pacon kaj amas prefere la konsentantojn kun li.

Sed ke oni vivadu pace kun malmilduloj kaj perversuloj aŭ kun tiuj, kiuj nin kontraŭdiras: jen granda graco, jen laŭdinda kaj vira agado!

3. Kelkaj homoj konservas en paco sin mem kaj pacon havas ankaŭ kun la ceteraj.

Sed ekzistas aliaj, kiuj pacon nek havas ili mem nek permesas ke la ceteraj havu; ili estas multpezaj por aliaj sed ĉiam pli grandpezaj al si mem.

Aliaj ankoraŭ ekzistas kiuj sin konservas pacaj kaj klopodas altiri la ceterajn al paco.

Sed nia tuta paco dum ĉi tiu malfeliĉa vivo pli devas konsisti en humila suferado, ol en liberigo de kontraŭaĵoj.

Kiu plej bone scias suferi, tiu akiros pli grandan pacon. Tiu estas venkanto de si mem, estranto de la mondo, amiko de Kristo, heredonto de la ĉielo.

Libro III — Ĉapitro XXVIII

Kontraŭ langoj de malbondirantoj

1. Ho filo, ne ĉagreniĝu, kiam iuj juĝus malfavore pri vi, kaj tion diros, kion vi volonte ne povas aŭdi.

Vi mem devas pensi plej malbone pri vi kaj kredi ke neniu estas pli malforta ol vi.

Se vi iradas interne, vi ne pripensegos flugemajn vortojn.

Grandega prudento estas, ke oni silentu dum tempo de ĉagreno kaj turniĝu al si internen kaj ne malkvietigu pro homaj juĝadoj.

2. Ke via paco ne loĝu en la buŝo de homoj. Ĉu ili interpretos favore, ĉu malfavore, tial vi ne estos alia homo. Kie estas vera paco kaj vera glo-ro? Ĉu ne en mi?

Kiu ne deziras plaĉi al ili, tiu ĝuos grandegan pacon.

El malorda amo, el vana timego naskiĝas ĉiu maltrankvilo de koro kaj ĉiu distrado de sensoj.

Trad. Pe. JI. Nogueira Machado, S.J.

BIBLIOGRAFIO

GAJA LEGANTO PER ESPERANTO — Verkis kaj kompilis P. C. Schwerin. The Esperanto Publishing Co. Ltd., Heronsgate, Rickmansworth, Herts, Angluio.

Tio verketo estas deliĉita la memoro de ĉiuj samideanoj kiuj perdis sian vivon en la Dua Mondmilito. Ĝi enhavas spritaĵojn, vortludojn, anekdotojn, rimajojn, societludojn kaj havas la taskon "esti gaja helpilo al grupestroj kaj kursgvidantoj, kaj ankaŭ amuza ekzercigilo por legantoj izolaj".

Vere, ĝia enhavo plenumas tiun taskon. se oni sekvas la konsilojn donitajn por uzado de la libro.

"LA VIRINETO EN BLUO KAJ ALIAJ RAKONTOJ" — Originale verkita de Mason Stuttard. La "Epoko"-Libroj, vol. VIII, 1946 — The Esperanto Publishing Co. Ltd. — Anglujo.

Tre interesa kolekto de dektri rakontoj, bonege verkita, pri diversaj temoj, bonhumoraj, misteraj, kortuŝaj.

En du el ili aperas tiu "Kurjoza gento kia estas la Esperantisto". En "Maljuna Smit" oni legas jene:

"Muitaj kaj diversaj estas la kritikoj, farataj kontraŭ Esperanto, sed ĉe se tiuj kritikoj estus validaj, restus ankoraŭ una grava premiso, kiel bazo de argumento por ua konservado de Esperanto kaj ties movado.

Estas jam de longe sciata, ke la rondoj esperantistaj havas la mirindan, sed eble ne enviindan, povon altiri al si la plej kuriozajn homojn. Al homo, kiu havas strangan manieron, specialan korotemon, aŭ fiksan kredon pri iu fantazia dogmo, Esperanto agas kiel mielo al muŝo. Neeviteble tiu homoj, ie aŭ iam, altirigos al la gesamideanaro kaj envicigos kun la cetara samspecularo.

Se nur la movado daŭros sufiĉe longe, la mondo spertos akaparon pri ekscentruoj!

Efektive, mi de longe opinias, ke aliaj movadoj societaj maltrafis bonegan okazon, en tio, ke ili ne donas subvenciojn al la Esperanta movado, por ke tiu lasta ilin senigu de iliaj stranguloj!

Do, se pro nenio alia, vivu Esperanto!"

LA MARŜO ANTAŬA EN ĈEFVOJA DISVOLVIGO — Tiun verkon de S-ro Charles M. Noble, ŝtata ĉefvoja inĝeniero, el Usono, tradukis Esperanten nia samideano Eugene P. Lalle, kiu sendis al ni kopiaĵon.

S-ro Lake kolektas informojn, bildojn pri ĉiuspecaj boatoj kaj ŝipetoj maraj kaj riveraj, por la verkado de libro pri ili.

LA MALBONA SUVERENO" — H. C. Andersen — Tradukita kaj eldonita de H. C. Prodelund, Odense, Danujo.

Interesa legendo de Andersen, sed ni ne povas konsili ĝian legadon al la esperantistoj, ĉar pri kelkaj punktoj ĝi foriĝas de la Fundamento.

La tradukinto eliminis ĉiujn supersignojn. Ne temas, tamen, pri la rimarko de la Fundamento, kiu permesas al presejoj, kiuj ne posedas la literojn ĉ, ĝ, ŝ, ĵ, ŝ, uzi anstataŭ ili ch, gh, hh, jh, sh.

Li intence anstataŭis la literojn supersignitajn, kaj plie, ŭ per w, kaj la konsonantajn grupojn kv, ks kaj kz per q kaj x, citante R. de Saussure.

Li uzas ankaŭ neologismojn senutilajn, kiel mikra (malgranda) ruro (kamparo), kirko (preĝejo), altro (altaro), k.a.knj verbajn tempojn: verkitas (estas verkita) venkitis (estis venkita), timatis (estis timata), kreitis (estis kreita), k.t.p.

Jen specimeno de tiu stranga esperantaĵo: La vento mughis ĉirkaw la kapo de la suvereno, kaj la ĉirkawaj nuboj, ili ja kreitis de la bruligitaj urboj, formis sin en minacajn aperaĵojn qazaw mejle grandajn kankrojn".

KOTINJU

ALLAN KARDEC: — LA LIBRO DE LA SPIRITOJ. — El la franca lingvo tradukis L. C. Porto Carreiro Neto. — 531 p., 14 x 19 cm. Bindita. Eldonis Livraria da Federação E. Brasileira (Brazila Spiritisma Federacio), Av. Passos 30, Rio de Janeiro, Brazilo. — Prazo ne montrita.

Prenante ĉi tiun libron en la manon, oni konstatas unuavice ĝian dikecon kaj ĝian bonkvalitecon: la bindo estas fortikega, kvazaŭ destinita por la eterneco, la papero bona, la preso klara kaj agrabla al la okulo. Kaj eklegante, oni tuj estas surprizata ankaŭ de la bonega lingvo. Jen denove nia samideano kaj lingvokomitano Prof. Porto Carreiro Neto faris laŭdindan laboron.

La libro enhavas "la principojn de la spiritisma doktrino pri la senmorteco de la animo, la naturo de la spiritoj kaj ties rilatoj kun la homoj, la moralaj leĝoj, la nuntempa vivo, la estonta vivo kaj la estonteco de la homaro, laŭ la instruado de la superaĵ spiritoj pere de pluraj medioj". La temo ne estas simpla, ĉar religie-filozofia, kaj por ordinara leganto tia volumego jam pro sia amplekso povas ŝajni nedigestebla kaj teda. Sed, dank' al la klara aranĝo, kaj precipe dank'al la divido de la ĉefa parto en (1018!) demandoj kaj respondoj, la legado ne lacigas. Kompreneble oni legos tian verkon ne seninterrompe de la komenco ĝis la fino, kiel emocian amrakonton aŭ kiel streĉan kriminalan romanon, sed ĉapitro post ĉapitro, demando post demando, daŭrigante nur post profunda primedito kaj spirita digesto de la antaŭe legita.

Nenion mi diros pri la spiritualisma filozofio kaj spiritisma doktrino pri kiuj oni povas same tiom diskuti kaj disputi kiom pri iu alia filozofia aŭ religia sistemo. La komunumo de la spiritistoj estas sufiĉe multenombra en nia tempo; sed pri la esenco kaj veraĵ celoj de spiritismo regas multloke tre strangaj opinioj kaj miskomprenoj. La "Libro de la Spiritoj" bonege taugas por ĝustigi tiujn opiniojn kaj por forigi la miskomprenojn. En tiu senco la libro povas utili al ĉiu, egale ĉu li konsentas aŭ rifuzas la doktrinojn en ĝi priiraktitajn.

EL "HEROLDO DE ESPERANTO". N. 4 (1053), Aŭgusto 1946).

Ankoraŭ pri "La Libro de la Spiritoj", ni plezure aldonas ĉi tie la lastan parton de la recenzo el "Esperanto Internacia", Septembro 1946:

"Tamen la verko traktas detale pri la senmorteco de la animo, la naturo de la spiritoj, la naturaj leĝoj, la nuntempa vivo

LA NEKONATA SOLDATO DE ESPERANTO

Tie li kuŝas — modesta la tombo,
Kiel konvenas al lia agad'.
Li ja labor's sen ia aplombo,
En milradaro sin sentis nur rad'.

Altajn postenojn li ne ambiciis,
Sed ĉiam pretis, se estis bezon':
Kiam ajn io nebone funkciis,
Tuj li sin metis je plena dispon'.

Stelon li ĉiam elmontris fiere,
Frontis demandojn per scia kviet',
Mokoju aŭskultis indulge, tolere,
Venkis per sia trankvila ridet'.

Ĉiam regule li pagis kotizon,
Grupajn kunvenojn vizitis sen mank',
Eĉ ekstervice grupkasan la ftizon
Helpis kuraci sen celo je dank'.

Li estis membro de l'universala,
Ankaŭ sendube de l'fakasoci',
Krome leganto de l'oficiala
Kaj de aliaj gazetoj dek-tri.

Librojn aĉetis li tre diligente,
Varbofoliojn disdonis laŭ pov',
Ĉiam mallaŭte, senbrue, silente;
Kaj ja ne vana montriĝis la prov'.

Tamen ne kredu lin homo havriĉa!
Etis nur lia enspezocifer'.
Sed li sin sentis plej multe feliĉa,
Sin oferante por granda afer'.

Tiel li agis, oferis kaj varbis,
La nekonata kaj simpla soldat'.
Lian rikolton aliaj surgarbis.
Dum lin kaper's la Granda Pirat'.

Tiel li vivis, kaj tiel li mortis.
Nun li jam kuŝas en eta terspac'.
Eĉ la gazetoj pri li ne raportis,
Sed — tutegale! Li dormu en pac'!

Aŭtoro nekonata.

Repres'ta el "Paco kaj Justeco",
Brugge, Belgujo.

(Laŭ "American Esperantist"
Sep. Okt. 1946.)

kaj la estonta, kaj la estonteco de la homaro, do, iom vasta tereno!

La rimarkigoj kiujn mi faris en antaŭa recenzo pri la aparte e'douita Enkonduko ankaŭ ĉi tie validas. Mi senhezite diras, ke laŭ vidpunkto pure lingva, ĉi tiu verko estas la plej kontentiga verko, kiu mi ĝis nun legis en Esperanto. La stilo estas simpla kaj klare komprenebla, kaj la frazoj portas la stampon de instruiteco kaj sato pri la plej ĝusta vorto por atingi la bezonatan nuancon. Mi ne dubas, ke la tradukado postulis kompetenton preter la ordinara, kaj rigoran kontroladon por tiel brile sukcesi. La rezulto estas libro, pri kiu iu ajn literaturo povus esti fiera. Por la Esperanta, ĝia valoro estas netaksebla. La preso kaj papero estas bonaj kaj la tuto faras belan imponan volumon.

MASON STUTTARD
("Esperanto Internacia", Sept. 1946).

Falam estatísticas e fatos

De 30 de Junho de 1945 a 30 de Junho de 1946 dobrou o número de sócios da I. E. L. e 90.000 pessoas já haviam assinado o Memorial para as Nações Unidas, pedindo o ensino do Esperanto nas Escolas. Pessoas de quarenta países aparecem assinando esse memorial e é notável que só a Bulgária apresenta quinze mil assinaturas logo no início; da Islândia 3% dos habitantes subcreveram o documento; lugares de grande relevo ocupam também a Grã-Bretanha, a Holanda, a Finlândia, a Noruega, a Dinamarca, a Bélgica, Portugal; mas a lista que temos sob os olhos ainda é parcial e faltam muitos países, de onde não haviam sido recebidas as assinaturas.

Ressurge rapidamente o movimento esperantista na Alemanha, onde esteve sufocado pelo nazismo durante 12 anos. O ensino da língua já foi introduzido na Universidade de Munchen e o clube local já conta 500 sócios; estão funcionando na cidade 15 cursos em um total de trezentos alunos.

Os esperantistas japoneses já realizaram seu primeiro congresso depois da guerra e anunciam que todo o imenso patrimônio do Instituto Japonês de Esperanto foi poupado pela guerra.

O Rádio Belga fez um inquérito entre os seus ouvintes com a questão: "Qual é sua opinião sobre a necessidade de uma língua internacional?" e o resultado foi que 87,5% aprovam a idéia e, destes, 51,25% são a favor do Esperanto. Ora, como os restantes estão divididos por muitas línguas, a vitória do Esperanto é esmagadora, pois que nenhuma outra solução recebe mais de 6,87%. Felicitamos os esperantistas belgas por já haverem dêsse modo esclarecido a opinião do público.

Também, na Grã-Bretanha, na Holanda e na Bélgica já se realizaram congressos depois da guerra, com excelentes resultados.

Livros novos e cada dia mais imponentes estão sendo publicados em diversos países; o valor cultural do Esperanto cresce promissoramente. Todo o precioso patrimônio editorial de "Heroldo de Esperanto" foi conservado e entre suas edições há verdadeiros monumentos, como "Jarmiloj Pasas", "Landoj de Fantazio" e outros. Logo depois de aparecidos os primeiros números da nova série, "Heroldo" havia alcançado um número de assinantes maior do que antes da guerra e espalhados pelo mundo todo. Já a partir de Outubro dêste ano recomeça a aparecer duas vezes por mês, esperando bem cedo ser semanário.

"Esperanto Internacia" aumentou dois milhares em sua tiragem depois da guerra e já tem que fazer novo aumento.

A *Sennacieca Asocio Tutmonda* já reiniciou suas atividades e conta novamente com milhares de sócios espalhados pelo mundo, sendo que só da Holanda aderiram logo mil e tantos operários esperantistas, segundo carta de E. Lanti.

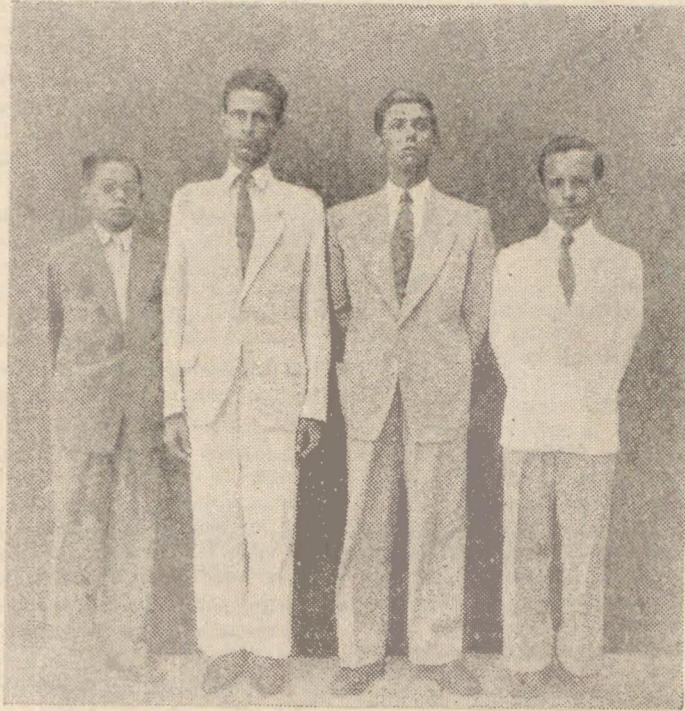
A Federação dos Operários Esperantistas da Holanda publicou uma série de oito romances em edição de luxo, bem encadernados, que já estão à venda em diversos países.

Esses e muitos outros fatos que não podemos resumir num artigo demonstram que o ódio do nazismo contra o Esperanto falhou escandalosamente e mais cedo do que se poderia esperar. O Esperanto que os nazistas decidiram exterminar para sempre,

ATESTOJ PRI LENARDO

Ricevis la Ateston pri Lenardo la jenaj geesperantistoj: S-ro Sylla M. Chaves, S-ro Stênio Mascarenhas Maranhão, S-ro Walter Gustavo Schinner, S-ro José Cosenza, S-ro Ubirajara Duval Cordeiro, S-ro Olívio Corréa Pinto, S-ro Antonio Batista Afonso, F-ino Lais Teixeira Dias, S-ro Antonio Gomes Serra, S-ro Aylton Ferraz Faria, S-ino Ondina Lopes de Aquino, F-ino Elza Travassos Faria, F-ino Guaraci Rodrigues Pinto, S-ro Wilton Ribeiro, S-ro Manoel Fernandes da Silva Sobrinho, S-ro Milton Santos, S-ino Lúcia Mattar, S-ro Emanuel Gonçalves de Freitas kaj F-ino Regina Pereira de Sousa, de la kurso cê la *Brazila Spiritisma Fed-*

Astrogilda Guerrini, Kapitano Gordiano Pereira, F-ino Valdívia Riemma, F-ino Julieta Caruso, F-ino Joaquina C. Ferreira, S-ro Hilário Dertônio, S-ro João Baptista de Barros, S-ro Nobuo Sahequi, S-ro Nelson Silveira, S-ro Nicola Talarico, F-ino Maria de Lourdes Poli Lacerda, F-ino Norma Guerrini, S-ro Fausto de Vincenzi, S-ro Pedro Grilenzzone, S-ro Antonio Manoel Cordeiro, S-ro Antonio Placer Medina kaj S-ro Jacinto Maciulaitis, pere de *S. Paulo Esperanta Klubo*; S-ro Francisco Ferreira da Costa Filho, S-ro Octavio dos Santos Cardoso kaj S-ro Isaac

S-voj. W. J. Bastos, V. S. Cadete, R. Leite Luna kaj J. Medeiros Machado, la jenaj esperantistoj el Recife, Kinj ricevis la ateston, post korespondada Kurso.

racio; S-ro Dinard José da Silva, S-ro Joaquim dos Santos Gonçalves, S-ro Lúcio Sach Bowte, S-ro Silvil Borges, F-ino Dyla dos Santos Gonçalves, S-ro Manoel Aveleza de Sousa, S-ro A. da Trindade Pimentel, S-ino Maria Luíza Adro de Souza, pere de *Associação Esperantista do Rio de Janeiro*; F-ino

Martins Areias, pere de *Brazila Klubo Esperanto*.

Ricevis ankaŭ la Ateston pri Lenardo post ekzameno farita per korespondado la jenaj esperantistoj: S-ro Alírio Flora Agostinho, el *Ribeirão dos Índios*; S-ro Audízio Lopes de Sousa, el *Baturité*; S-ro Liberal Francisco Carpini, el Loreto; S-ro Jerônimo dos Santos, el *Natal*; S-ro Waldson José Bastos, S-ro Valdemir de Siqueira Cadete, S-ro Rafael Leite Luna kaj S-ro José de Medeiros Machado, el *Recife*.

DIPLOMO DE PROFESORO APROBITA

Post ekzamenoj faritaj je la 21^a kaj 28^a de decembro, cê la sidejo de Brazila Ligo Esperantista, ricevis Diplomon de Profeso, Aprobata la jenaj geesperantistoj: F-ino Neusa da Silveira Muniz, S-ro Manoel Aveleza de Sousa kaj S-ro Sylla M. Chaves.

I. G. B.

PRI LA HISTORIO DE ESPERANTO EN BRAZILO

Kontentigante petojn, kaj laŭ inŝpiro de vortoj prononcitaj de nia samideano Vergilio Guaianás de Souza, dum la memorinda kunsido honore al S-ro A. Couto Fernandes, Brazila Ligo Esperantista kaj Brazila Klubo Esperanto efektiviĝis en la 20a de Julio kunsidon, por la aŭdado de faktoj pri la historio de Esperanto en Brazilo.

gi de Araujo, kaj legis pecojn de leteroj liaj, kiuj montras la veran, noblan, senmakulan karakteron de la unua brazilano kiu lernis la lingvon de Zamenhof.

Fine, S-ro Profesoro J. B. de Melo e Souza diradis vivece pasajon pri lia veturo, hejmen revene de Usono,

“GRUPO FARITO POST LA KUNVENO”

Faris la parolado D-ro Everardo Backheuser, kiu priskribis la unuajn tempojn de la propagando, la kurson kiun li faris en la ĵurnalo “O Paiz”, kaj la fondon de Brazila Klubo Esperanto kaj de Brazila Ligo Esperantista.

Poste, S-ro Backheuser donis la parolon al S-ro Murilo Furtado, ankaŭ esperantisto de la unua horo, kiu rakontis interesajn faktojn dum sia voljaĝo tra Eŭropo.

S-ro A. Caetano Coutinho priskribis kiamaniere li fariĝis esperantisto, kaj la unuajn timemajn propagandajn klopodojn en Brazilo:

Fino Iraní Baggi de Araujo tre kortuŝe rememorigis la esperantistigon de sia Patro, Juĝisto Jácome Martins Bag-

en 1910, post la 5a Universala Kongreso de Esperanto, en Washington, kie li, junulo, preskaŭ knabo, konkeris la unuan poezian premion.

O ESPERANTO NA VENEZUELA

Há pouco teve a Liga Esperantista o prazer da visita do Sr. Benito Losada, personagem de relevo da sociedade de Caracas, que nos declarou sua intenção de levantar naquela pátria irmã um grande movimento esperantista. Agora, do mesmo cavalheiro recebemos atenciosa carta confirmando seus esforços e um brilhante artigo publicado em “EL UNIVERSAL”, pelo Sr. Prof. Felix Angel Losada, do Ministério da Educação. O Prof. Felix

TUTLANDA PROPAGANDA KONGRESO

(Cont. da pág. 4)

uma língua não só para as pessoas de pouca instrução, mas também para os intelectuais. Deve, porém, continuar como simples língua, sem querer repelir ou prejudicar os outros idiomas, devendo ser usado principalmente para fins práticos.

(Seg. “Nederlanda Esperantisto” 25-9-46).

EL LA KONGRESO DE U. E. F.

El la protokolo de la 2.ª nacia kongreso de “Union Esperantiste Française” (39.ª Franca Esperantista Kongreso) Ijono, Pentekosto 1946:

“Pri S.A.T., I.E.T. petis de S.A.T. ĝian kunlaboron por la referendumo al O.N.U. Sed S.A.T. ne akceptis, ĉar tiu referendumo estas kontraŭe, ĉar la celo de S.A.T. estante malaperigi la naciajn lingvojn kaj anstataŭi ilin per Esperanto. S-ro Petit pensis ke tio estas la plej maltaŭga demando kiun oni povas fari nun, kontraŭ Esperanto, ĉar kiam ni petos helpon de la aŭtoritatoj por la enkonduko de Esperanto en la lernejojn, ili respondos al ni ke tio estas malebla, ĉar ni volas malaperigi la francan lingvon. Ĉar la demando pri anstataŭigo de naciaj lingvoj estas tro antaŭtempa, S-ro Petit petas la ĉeestantajn S.A.T.-anojn ke ili devigu la S.A.T. Gvidantojn revizii sian vidpunkton pri tiu afero. Poste ni povos labori kune.

Pri U.E.F., S-ro Petit rememorigas al la kongresanoj la belan raporton de S-ro Drappier pri Esperanto kaj komerco. Li pensas ke U.E.F. bezonas “Domon de Esperanto” por organizi ĉiujn siajn servojn. Tio estas kapitalista afero. La nacia societo bezonus 5 aŭ 6 milionojn por ĝin efektiviĝi. Cetere, tiuj kiuj pruntedonus havus akciojn aŭ hipotekojn.

En tiu domo estus presejo kaj la Librejo, kiu certe funkcius multe pli bone ol la nuna”.

Angel Losada é irmão do nosso ilustre visitante e correspondente.

Esperemos que em breve a Venezuela venha a possuir um movimento esperantista que corresponda ao seu elevado grau de cultura.

4a. ARGENTINA ESPERANTO KONGRESO

La ĝenerala sekretario de Argentina Esperanto-Ligo, nia konata samideano S-ro Tibor Sekelj, faris al Brazila Ligo Esperantista la jenan informon:

“La komitato de AEL ankaŭ komisiis min informi vin pri la jeno:

4a. ARGENTINA ESPERANTO-KONGRESO okazos en Buenos Aires dum la pasko de 1947. Tiu ĉi estos verŝajne la plej granda ĝis nun okazinta

BRAZILA KRONIKO

MARANHÃO — São Luiz — Ĉi-tiu ĉefurbo posedas jam sian esperantistan grupon, la "Sankta Ludoviko Esperanta Klubo". Jen estas ĝia estraro:

Prezidanto — D-ro Francisco de Salles Montelo.

Sekretario — Prof. Oswaldo Carvalho Freitas.

Kasisto — S-ro Paulo Amorim Cardoso.

PIAUI — La lan de Majo oni starigis en Teresina, ĉefurbo de la ŝtato, novan esperantistan grupon "Grupo Esperantista Rabello Leite", kiu tuj aliĝis al Brazila Ligo Esperantista.

La grupo komencis aktive propagandi nian lingvon, kaj inaŭguris du kursojn, unu vespere kaj la alia nokte, sub la gvidado de profesoro Paulino Correa Lima.

CEARA' — *Baturité* — "Verda Stelo Esperanta Grupo" posedas la jenan estraron:

Prezidanto — Audizio Lopes de Souza.

Vic.-Prez. — Gerando Dutra.

1.º Sekretario — José Francolino.

2.º Sekretario — Antonio José Souza

Kasisto — Astrolábio Batista

Bibliotekistino — Maria Nilce Lopes de Souza.

en nia lando. — Ni estus tre kontentaj se la brilo de mia aranĝo estus multobligita per la ĉeesto de delegitaro de brazilaj esperantistoj, kiuj nin vizit-us en karavano, kiel la samon faros verŝajne la urugvajaj gesamideanoj. Alivorte: La AEL kore invitas BLE organizi karavanon de esperantistoj por viziti nian landon dum nia kongreso, dum pasko de 1947. Se tiu aranĝo plaĉ-us al la partoprenantoj (aŭ al parto de ili), la argentinaj esperantistoj gastigus ilin dum ĉeesto en nia urbo (unu aŭ du semajnoj), kazigante al la vizitantoj nur la vojaĝelspezojn. Post iom da tempo, la argentinanoj farus similan karavanon al Brazilo, kaj estus gastigitaj egalmaniere. — Certe tiu ĉi maniero neniel estas kondiĉo, sed nura ideo. Ĉiukaze, ni esperas ke vi klopodos organizi la suprenomitan karavanon al nia 4a. kongreso, kiu povus esti komenco de intensa kunlaboro inter la diversnaciaj sudamerikaj esperantistoj por la progresigo de nia movado."

La grupo sendis al B. L. E. interesan fotografadon prezentantan placon kun bela laboro tondita en formo de stelo.

RIO GRANDE DO NORTE — Jen estas la nova estraro, elektita la 14an de Julio, de Esperanto Klubo "Odilon de Araujo", kies nuna sidejo estas — Strato Esperanto n.º 45, Pedro Velho, Ŝtato Rio Grande do Norte. Prezidanto — D-ro Aduauto Fernandes de Azevedo.

1.º Sekretario — S-ro Arlindo Castro de Lima.

2.º Sekretario — Prof. Genar Bezerril.

Kasisto — S-ro Baltazar Arruda Marano.

PERNAMBUCO — *Recife* — Kun granda entuziasmo aro da lernantoj de "Colegio Nobrega" sekvas kurson de Esperanto, por akiri la "Ateston pri Lernado".

ALAGOAS — *Maceió* — En la revuo "Mocidade" (Juneco) aperis interesa artikolo pri Esperanto, verkita de la malnova samideano Paulino Santiago.

BAHIA — "Esperantista Bahia no", en sia n.º de Septembro presigis sur sia unua paĝo la portretojn de D-ro A. Couto Fernandes kaj de lia edzino, kaj artikolon pri lia vivo.

MINAS GERAIS — *Belo Horizonte* — La lan de Majo, Radio Inconfidência, oficiala radistacio de Ŝtato Minas Gerais, dediĉis tutan sian programon pri la Esperanta ĉiusabata disradiado, per mallongaj ondoj, al la memoro de D-ro A. Couto Fernandes.

La programo konsistis el elokventa kroniko farita de S-ro Wilson Veado, direktanto de la programo, (esperante kaj portugallingve); el la legado de kortusaj kronikoj verkitaj de S-ro Giovanni Faraco kaj de S-ro Ismael Gomes Braga (eltirita el "Informilo", bulteno de Associação Esperantista do Rio de Janeiro); kaj de artikolo publikigita en la gazeto "Jornal do Brasil".

S-ro Wilson Veado tiel finis sian kronikon: "Ni ne kompatu *lin*, pro tio ke li mortis! Ni kompatu *nin*, ĉar ni perdis Majstron, Konsilanton, ni perdis la Amikon!"

En la sidejo de "Centra Direktorio de Studentoj", per iniciato de "Esperanto-Klubo Azeredo Coutinho" kaj "Kristana Esperanto Klubo", okazis solena kunsido, honore al la memoro de Couto Fernandes.

S-ro Wilson Veado faris notindan paroladon, elstarante la belajn ecojn kiujn montris dum sia longa vivo la karmemora mortinto.

Barbacena — F-ino Yolanda de Araujo Costa, pasloganta kelkajn monatojn en tiu urbo, disvolvigas fervore interesan propagandon por Esperanto. Diversaj artikoloj, kiujn ŝi verkis por la loka ĵurnalo "Cidade de Barbacena", vekis grandan intereson, sekve de kio multaj personoj komencis lerni nian lingvon kaj eklaboras por la fondo de Esperanto Klubo.

Uberlandia — Estis fondita, la 15an de Decembro, esperantista klubo "Uberlandia Esperanta Klubo".

Ĝia estraro estas:

Prezidanto: Haroldo Leite Pinto;
Vic.-Prezidanto: Orozimbo Arantes;

1a. Sekretario: Clelia Vilela da Silva;

2a. Sekretario: Elza Arantes;

1a. Kasisto: Manoel da Costa Pereira;

2a. Kasisto: Mauro Santos Del'Izola;

Bibliotekisto: Amalia Martins Costa;

Direktoro por propagando: Euler Lannes Bernardes;

Direktoro socia kaj por ekskursoj: Adair Peres Carvalho;

Direktoro por la virina sektoro: Luzia Bueno;

Direktoro por instruado: Milvar Menezes.

Laŭ ĝia statuto, ĉiuj ĝiaj anoj ankaŭ estos anoj de "Brazila Ligo Esperantista" kaj de Internacia Esperanto-Ligo (I. E. L.)

Tre aprobinda decido!

ŜTATO RIO DE JANEIRO — *Petropolis* — Laŭ sciigis la tiea gazetaro, estas farita meso por la animo de D-ro A. Couto Fernandes. Oni ŝuldas la iniciaton de tiu Diservo al Petropolis Esperantista Klubo.

SÃO PAULO — Dum la unua semajno de Majo, vizitis ĉi-ĉefurbon prof. Roberto das Neves, prezidanto de la Esperanto Klubo de la Kristana Asocio de Junuloj de Rio de Janeiro, kiu faris du paroladojn ĉe la S. Paulo Esperanto-Klubo kaj sukcesis la starigon de du novaj Esp.-kursoj, unu ĉe la loka Kristana Asocio de Junuloj kaj la alia ĉe la Popola Universitato, ambaŭ sub la aŭspicioj de tiu klubo.

"*Expositor Cristão*" — Tiu oficiala organo de la Metodista Eklezio en Bra-

zilo daŭrigas propagandi Esperanton. En ĝia n. de 25 de Julio, ni legis plenezure ke la Episkopo Cesar apogas nian movadon, kaj konsilas al la junularo lerni kaj praktikadi Esperanton. Tre laŭdinde!

— Ni ricevis sciigon pri la starigo de "Grupo Esperantista de Baurú" kies estraro estas:

Prezidanto — S-ro Sebastião de Paiva.

Vic. Prez. — S-ro Homero Escobar.

1.º Sekretario — S-ro José Giovanini.

2.º Sekretario — S-ro Nabor da Graça Leite.

Kasisto — S-ro Nida Marchioni.

Bibliotekisto — S-ro Leonidas Silva.

Konsilantoj — S-ro Stámir Martins, José Ladeira Neto kaj Jandyra Dionísio de Souza.

— La grava ĉiutaga ĵurnalo "A Noite", kiu jam delonge estas favora al nia movado, aperigas en ĝiaj ĉiutagaj ĉefoj esperantan fakon sub la titolo "Mundo Esperantista" (Esperantista Mondo) Tiu gravan servon ni ŝuldas al S-ro Wand'ck Freitas, redaktoro de "A Noite".

— La "Universidade Popular Presidente Roosevelt" (Popola Universitato Prezidanto Roosevelt) organizis kurson pri Esperanto, kies gvidanto estas profesoro Oswaldo Leite Moraes.

PARANA' — Curitiba — La "Esperantista Klubo de Curitiba" daŭrigas sian laboron.

S-ro Faraco, kiu vizitis S-ran Castro, Prezidanto de la tiea Klubo, donis al ni interesan informon: Tiu fervora prezidanto S-ro Castro konstruigis, por sia loĝejo, kuriozan, rimarkindan domon. Ĝi havas la formon de stelo, kaj ankaŭ ĝiaj pordoj estas stelformaj. La edzino de tiu entuziasma samideano estas esperantistino, kaj ili ja interkonatigis pere de Esperanto.

SANTA CATARINA — Florianópolis — Jen la Konsisto de la nova estraro de "Esperantista Klubo de Florianópolis", ĉefurbo de la ŝtato:

Prezidanto — S-ro Giovanni P. Faraco.

Sekretario — S-ro Eugenio Doin Vieira.

Kasisto — S-ro Almir José Rosa.

Kunordiganto — S-ro Gilberto Doin Vieira.

S-roj Faraco kaj Doin Vieira, kiuj vizitis la urbojn Paranaguá, Curitiba kaj Joinville, profitis la okazon por fari bonan propagandon de Esperanto.

Ĉeestis unu kunsido de "Esperantista Klubo" S-ro Oswaldo Mello, ĵurnalistulo. Li restis tiel bone impresita, ke li publikigis poste, en la lokaj ĵurnaloj "A Gazeta" kaj "O Estado", laŭ-

dajn raportojn pri Esperanto.

Partoprenas la kvaran kurson por komencantoj, de la Klubo, ĉirkaŭ 50 gelernantoj, inter ili la Juĝisto de Apelacia Tribuna'lo D-ro Henrique da Silva Fontes.

— En la kvara kurso de Esperanto de Esperantista Klubo de Florianópolis enskribiĝis 68 gelernantoj. Estas profesoroj S-roj Eugenio Doin Vieira kaj

Jorge Ribas Soares, portugaliaj komercantoj, la lasta el ili esperantisto, antaŭnelonge alveninta en Brazilon.

Ni atentigas la preterpasantojn, kaj precipe la esperantistaron, por la afiŝo, videbla ĉe la vitroŝranko, kie oni povas legi, sur la verda stelo: "Oni parolas Esperanton". Imitinda ekzemplo!!!

"La Agentejo Sankta Georgo, ĉe Placo Maua, kie oni parolas Esperante"

Giovanni P. Faraco, prezidanto de la klubo.

S-ro Francisco S. G. Schaden, la plej malnova esperantisto en Ŝtato Santa Catarina, iam volapukisto kaj poste adepto de "Idiom Neutral", revenis al nia movado esperantista.

Li vizitis la Klubon de Florianópolis, kaj donacis al ĝia biblioteko multajn malnovajn, maloftajn esperantaĵojn.

Ni salutas la malnovan samideanon Schaden.

RIO GRANDE DO SUL — Quaraí — Fondiĝis la grupo Centro Esperantista Quaraíense, kies unua estraro estas:

Prezidanto — João Sabino Bueno; Sekretario — Sandalio Ávila Farias;

Kasisto — Rubens Saul Dias Tubino.

La inaŭgura kunsido okazis ĉe salono en la "Grupo Escolar Brasil", proĝentileco de la Lerneja Direktori'no S-ro Clotilde Moreira.

RIO DE JANEIRO — Oni inaŭguris ĉe la 67a. de la placo Mauá la komercejon "Agencia São Jorge" (Agentejo Sankta Georgo), vojaĝo-agentejo, kies mastroj estas s-roj Almeida Dias, Hermenegildo Soares kaj

"Reformador", organo de Federação Espirita Brasileira, daŭrigas publikigi artikolojn, poeziaĵojn, bonajn propagandajn verkaĵojn, ĉiumonate.

"Associação Esperantista do Rio de Janeiro" — Ĝia nuna sidejo estas: Rua das Marrecas, 19 — 2.º and: En ĝi funkcias Esperantaj kursoj, kaj ĉiutage, de 18a ĝis la 20a horo, ĉeestas direktoro, por atendi ĝiajn anojn. Ĝia "Informilo" aperas akurate, ĉiumonate.

La 6an de Septembro ĝi inaŭguris kurson ĉe "P. E. Iniciantes da Verdade", en strato Padre Nóbrega, 424a, Piedade; gvidanto, S-ro Alfredo Moreira Agra.

—:—

La 29an de Junio, Brazila Klubo Esperanto, la plej malnova Esp-Klubo en Brazilo, festis sian 40-an fondiĝdatrevenon.

La 3an de Aŭgusto, en la sidejo de Brazila Ligo Esperantista okazis la solena disdono de atestoj pri lernado al la lernantoj de la kurso farita ĉe Federação Espirita Brasileira, de profesoro Haroldo Leite Pinto.

O ESPERANTO NO ESTRANGEIRO

ALEMANHA — Começa a reviver o Esperanto na Alemanha. A gazeta alemã "Wochenkursier", especialmente editada para os prisioneiros de guerra, trouxe um artigo intitulado: "É de novo permitido o Esperanto na Alemanha". Em Munich fundou-se o grupo esperantista denominado "Laboro", sob a direção do Sr. S. Ziegler.

O Esperanto-Grupo "Laboro" conta já cerca de 500 membros, com seções em vários quarteirões da cidade, de artistas, professores, estudantes e ferroviários.

Funcionam 15 cursos, na Universidade, na Escola Superior (para professores) e em diversas seções dos quarteirões. A Rádio Munich faz irradiações em Esperanto.

Por causa da destruição de 1 livro esperantistas, há falta de métodos e de dicionários.

ARGENTINA — Cada dia mais viva e entusiasta está a propaganda do Esperanto na vizinha república. Boas novas frás "Argentina Esperantista", das associações — Esperanto Asocio de Buenos Aires, Rondo Esperanto-Kampo, Peña "Esperanto" de Arte y Cultura, Argentina Esperantista Katolika Asocio, Agrupación Esperantista Bahiense, Esperanta Rondo "Nia Grupejo" e diversos grupos em Rosario, Clucellas, Bahía, Blanca, Córdoba, Venado Puetro, Saenz Peña (Chaco), Platanos, Desamparados, Mackagai (Chaco).

Abriam-se diversos cursos de Esperanto: na Esperanto-Asocio de Buenos Aires; na Universidade Popular de Rosario, em Necochea e em outras cidades. Também na Universidad del Litoral, sob a direção da esperantista Senhorita Paqueta Martins.

Em Córdoba reuniu-se em Abril a 3a. Jarkunveno de Argentino Esperanto-Ligo. Obteve pleno sucesso sua realização. O conhecido e estimado Samideano Tibor Sekel fez uma palestra sobre o tema: "Esperantista inter la brazilaj indianoj."

Ĉiu diplomito ricevis, kiel premion de S-ro Ismael Gomes Braga, esperantan libron kaj alian de S-ro Haroldo Leite Pinto.

Ĉar estis la unua sabato de la monato, tago difinita de Brazila Klubo Esperanto por ĝiaj kunvenoj, ĉiuj ĉeestantoj estis invititaj por vidi la projekcion de diversaj filmoj, gajigaj kaj instruaj.

Tiun monatan kinejan montron niŝaldas al la ĝentileco de nia samideano leŭtenanto João de Brito Jorge.

Nia sidejo tre plezure ricevis la vizitojn de la fremdaj esperantistoj — S-ro Manuel Avela de Sousa, el Portugalujo — por la brazilanoj li ne estas fremdulo; S-ro Evilj Wirz — skolto de la aero; S-ro A. Stanislav; Prof. Benito Losada kaj lia edzino, el Caracas — Venezuelo; Fratulo Bertino

AUSTRIA — Segundo o "Informito" da Áustria Esperanto Federacio, compareceram á Reunião Geral, em Viena, 250 samideanos de ambos os sexos, aproximadamente. Estiveram presentes o representante do Ministerio do Trabalho, o diretor do Museu de Relogios de Viena, Conselheiro H. Steiner, e outras personagens de destaque.

Áustria Esperanto-Instituto já inaugurou diversos cursos de Esperanto nas Escolas Superiores de Técnica, de Comércio, de Agricultura, no Instituto de Pedagogia de Viena, e em várias escolas particulares.

BELGICA — Realizou-se em Brugge o XI.º Congresso de Flandra Ligo Esperantista, em Junho, o qual obteve magnífico êxito. Foram aprovados os seguintes votos:

1.º — O Congresso expressa o desejo de que as Associações internacionais neutras de Esperanto, imediatamente, e guiadas pela tolerância recíproca, estudem a reunificação do movimento esperantista neutro, internacional.

2.º — Espera que esta desejada união se efetue, o mais tardar, até o primeiro congresso internacional de após guerra.

3.º — Instiga todas as associações internacionais de Esperanto, neutras ou não, a estudar sem demora a criação de uma instância que represente todos os esperantistas, sem exceção.

O Instituto Nacional de Rádio Belga, em consequência dos esforços desenvolvidos pela Flandra Ligo Esperantista, porá á disposição da F. L. E. seu microfone para irradiações em Esperanto, todos os sábados á tarde, a começar de Outubro.

BULGÁRIA — "Bulgara Esperantista Asocio" fundou, em Sofia, a "Bulgara Esperantista Kooperativo", para todo o país. A idéia da cooperativa foi aceita pelos samideanos búlgaros, que subscreveram as ações,

Goerner el Porto União — Stato Santa Catarina; Prof. Sidney S. Culbert, el Usono; S-ro Didier, el Francujo; S-ro G. H. Foot, el Anglujo, ingeniero, kiu laboras nun ĉe "Companhia Telefônica Brasileira" kaj S-ro Laszlo Zinner, hungara skulptisto kaj malnova esperantisto.

Ankaŭ vizitis nin D-ro Luiz de Azevedo Coutinho, el Belo Horizonte, Stato Minas Gerais; Prof. Hesiodo de Queiroz Facó, el Stato Ceará; F-ino Helena Tinoco Pinto, el Belo Horizonte; D-ro Walter Veado, el Belo Horizonte; D-ro Deoclécio Lima Verde kaj S-ro Odilon da Silva, el Limoeiro do Norte, Stato Ceará; Ingeniero Lauro de Andrade Sampaio, el Salvador, Stato Bahia; D-ro Wilson Veado kaj lia edzino, el Belo Horizonte; Kolonelo Frederico Rondon, el Rio de Janeiro kaj Ingeniero Aristoteles Juvenal de Faria Alvim, el Belo Horizonte.

sendo o capital já superior ao que estava planejado.

Ainda em período de organização, já cuidam da edição de um livro de leitura, necessário tanto aos novos samideanos como aos que desejam aperfeiçoar-se no estudo do Esperanto.

Na Escola Politécnica de Sofia fundou-se a Studenta Esperanto-Societo, tendo como presidente de honra o reitor, engenheiro Vasil Peevski.

Na Universidade de Sofia, foi fundada a Esperanto-Societo da Faculdade de História e Filologia. O curso elementar abriu-se com mais 50 estudantes de ambos os sexos.

Também na Escola de Agronomia da Universidade de Sofia organizou-se a primeira associação esperantista de estudantes, como seção da Generala Bulgara Studenta Asocio. Denomina-se a seção "Progresema Studentaro".

O movimento propagandista entre a classe é enorme, e tem-se inaugurado vários cursos de Esperanto.

"Internacia Kulturo" trouxe, como suplemento, interessante folhinha de parede para 1946, tendo em Esperanto dois trechos de Maximo Gorki e Todor Paolov, regente da Bulgária, favoráveis ao estudo do Esperanto.

Novos grupos e novos cursos organizam-se em diversas cidades búlgaras:

Como diz a excelente revista ilustrada "Internacia Kulturo": "nia diligenta kolegaro ne laciĝos"!

O conhecido esperantista Ivan H. Krestanov, escritor e professor no ginásio de Pirdop, escapou com vida do bombardeamento de Sofia, mas incendiou-se sua casa, e, com ela todos os seus móveis e, lamentavelmente, sua importante biblioteca, composta de obras de várias línguas, entre as quais o Esperanto, de que possuía mais de 3.000 volumes encadernados das melhores obras esperantistas e 700 e tantos coleções de revistas esperantistas de todo o mundo.

FINLÂNDIA — Em bela região à margem meridional do lago Saimaa, Taipalsaari haverá de novo cursos de Esperanto, durante o período de férias. Comparecerão muitos escandinavos.

FRANÇA — Baseado no sistema do Instituto Gallup, S. S. S. (Service de Sondages et Statistiques) realizou uma investigação entre cerca de 2.000 pessoas, indagando de cada uma se achava desejável o ensino obrigatório de uma língua internacional, como o Esperanto, nas Escolas de todos os países.

O resultado foi o seguinte:

	Sim
Moradores nas cidades.....	63%
Moradores nos campos.....	66%
Homens.....	64%
Mulheres.....	65%
Total para a França.....	65%

Não	Sem opinião
21%	16%
20%	14%
20%	16%
20%	15%
20%	15%

Há, sem contestação, opinião favorável ao assunto. Os 15% sem opinião represen-

tam indiferença ou ignorância, mas sem hesitação.

As respostas positivas (65%) são entusiastas, em geral. Os benefícios e vantagens previstos podem resumir-se em 3 categorias:

1.º Aproximação dos povos, e por isso atenuação das causas de guerras (é a idéia mais frequentemente expressa).

2.º Facilidades de viagens e de mudanças para outro país.

3.º Facilidades para o comércio internacional.

Todavia, muitas respostas exprimiam dúvidas e perguntavam se "este sonho seria realizável".

Dis algumas respostas:

"Seria boa cousa".

"Não sei por que esta velha idéia ainda não se realizou".

"E' um dos pequenos meios de evitar a guerra".

"Deveria ter sido feito depois das guerras de 1914-18".

"Desejável? Certamente. Realizável? E' outra história".

"Seria pelo menos mais uma tentativa para realizar a aproximação dos povos. Vale a pena".

"Os povos se conheceriam melhor e se odiariam menos".

"Será talvez o segredo da paz?"

"Podia-se experimentar. Se não fizer bem, não fará mal".

"Quando se ouve uma lingua que não se compreende, vem a ira".

As respostas negativas (20%) circulam dentro das três idéias (em ordem de frequência decrescente):

1.º Isso não pode dar bons resultados, a experiência o provou. (Não se contesta a eficácia da idéia, apenas se desaconselhou nova experiência).

2.º E' melhor aprender uma lingua viva já existente. (Não querem para lingua internacional senão uma lingua como o francês ou o inglês).

3.º Isso não serve para nada (Pura negação).

Dis o texto de algumas respostas:

"As crianças já têm muita cousa que aprender".

"Isso não servirá para a concordia entre os povos.

Os Franceses falam a mesma lingua, e pode-se dizer que há harmonia entre eles?

"Pelo inglês e francês pode-se fazer compreender por 3 quartas partes do mundo".

"E' como se propusessem ter filhos pela fecundação artificial!"

"Aprenda-se corretamente a lingua francesa".

"Pergunte-se isso aos estudantes".

"Isto é uma utopia; não percamos nosso tempo.

Idade	Sim	Não
De 20 a 34 anos.....	80%	20%
De 25 a 54 anos.....	75%	25%
De 55 a 70 anos.....	73%	27%

Fortuna

Pequena.....	77%	23%
Média.....	77%	23%
Grande.....	70%	30%

Côr politica

Extrema esquerda....	87%	13%
Esquerda.....	78%	22%
Centro.....	68%	32%
Direita.....	62%	38%

Conclusões:

Na França, a opinião pública, em sua maioria, reconhece a utilidade de uma lingua internacional, como o Esperanto, e a única questão é saber se é possível a realização da idéia.

Alguns, baseando-se na experiência do passado, opinam em contrário.

Mas a maioria está inclinada a recommençar a experiência, e julga que o resultado compensará o trabalho.

Ni semu kaj semu konstante.

Na idade de 84 anos faleceu o esperantista Sr. Vernadet, antigo presidente do Grupo Esperantista de Chateauroux, na França. E' digno de menção o fato de ter o Sr. Vernadet aprendido o Esperanto pelo método de Cseh, quando contava 71 anos de idade.

Faleceu em Paris, aos 70 anos de idade, o Sr. Marcel Bobin, um dos mais típicos representantes dos esperantistas franceses. Desde 1909 era Lingva-Komitatano. Foi um dos organizadores, sob a direção do Professor Th. Cart, do "Grand Dictionnaire Français-Esperanto", obra importantíssima, que na época não pôde ser concluída, tendo apenas sido publicados alguns fascículos, chegando o trabalho á palavra "boulonnaire".

Escreveu, para seus alunos, e depois publicou, interessante obra: "Les Mots Esperanto groupés selon le sens".

Dirigia a seção de cursos por correspondência da Union Esperantiste de France et des Colonies (U. E. F.)

Continua em constante progresso a propaganda esperantista na França, fundando-se cursos em diversos grupos.

A U. E. F. decidiu que se espere o resultado das eleições e a nova constituição francesa, para envidar esforços pela introdução do ensino do Esperanto nas escolas.

Resolveu ainda reimprimir o excelente dicionário francês-esperanto de Grosjean-Maupin, sem modificações.

HOLANDA — Revestiu-se de pleno sucesso o 27.º Congresso Esperantista, realizado durante a Páscoa, em Alkmaas. A divisa dada ao Congresso pela Comissão Organizadora foi: "Pasko-Renaskigo-Rekonstruo". Foi seu presidente de honra Sua Excelência o Ministro Drees, esperantista fervoroso.

Não obstante ser nacional, teve o Congresso aspecto internacional. Nele tomaram parte samideanos da Inglaterra, França Dinamarca, Suecia, Flandres.

No discurso de abertura do Congresso, disse o presidente: "A declaração de que a Sra. Roosevelt pretende propor ás Nações Unidas que toda criança, em qualquer parte do mundo, aprenda, além de sua lingua materna, uma segunda lingua, a mesma em todos os países, instiga os esperantistas a ficar ativos e vigilantes.

Apresenta-se logo a questão: que lingua se deve escolher? O pensamento dos nacionalistas dirige-se para a lingua nacional. Na Europa ocidental faz-se tenaz propaganda pela lingua inglesa, em sua forma natural,

ou na deformada "Basic English". Nas partes central e ocidental da Europa, onde há influência soviética, a propaganda é para a lingua russa. Na Tchecoslováquia introduziu-se obrigatoriamente o estudo do russo nas escolas. Af. e em outros países eslavos, a lingua alemã perdeu o terreno, e sua população não se inclina bem em aceitar como lingua internacional o francês ou o inglês.

Para a América do Sul fez-se propaganda do espanhol (?), para a Indonesia e países ao redor, do malaio.

E como se isso não fosse bastante para confundir o público, I. A. L. A., de Nova York, surpreendeu-nos, em seu relatório no outono passado, com os três projetos de linguas artificiais, ao mesmo tempo, que sendo apenas os requestados projetos *Novial*, *Ocidental* e *Latine sine flexione*, nada de novo apresentam. Não é necessário ser profeta para predizer que tais projetos, depois de atraírem a atenção por algum tempo, seguirão a trilha de todos os projetos, o caminho do esquecimento.

A sorte de todos os esforços para introduzir uma lingua nacional ou uma artificial, como internacional, para combater o Esperanto, prova a justa visão do Dr. Zamenhof, e quão atual ainda é seu genial trabalho "Essência e futuro da idéia de uma lingua internacional".

Depois dessa obra passaram-se quasi 50 anos, e neste tempo o Esperanto provou a possibilidade de seu uso em todas as circunstancias da vida.

Nove professores de ciências de Amsterdam propuseram a admissão da lingua Esperanto no "Recueil des Travaux Chimiques des Pays-Bas". Alegaram que só com a introdução do Esperanto, progressivamente, será alcançado seu fim: uma lingua comum a toda a literatura científica. Entre os signatários da proposta encontram-se: os Drs. A. F. Holleman e K. A. de Vries.

A gazeta "De Vrije Alkmaarder", de Alkmaar, tem publicado artigos sobre o Esperanto e seu movimento na Holanda — o n.º 20 abril trouxe o retrato de Zamenhof e noticias sobre sua vida.

HUNGRIA — No Parlamento Hungaro o Prof. Ruwid faz um curso de Esperanto, na qual tomam parte 8 deputados. No Parlamento há 10 funcionários que falam nossa lingua internacional.

O Sindicato de Pedagogos organizou importante reunião, para tratar da introdução do ensino do Esperanto nas escolas.

Tomaram parte cientistas, políticos e representantes de Ministérios.

Importante reunião realizou-se no parlamento hungaro, para estudar o modo de desenvolver o movimento esperantista hungaro, especialmente no ponto de vista da evolução cultural trabalhista e da introdução do estudo da lingua nas escolas e universidades da Hungria.

Presidiu a sessão o Dr. Vasady Kovács Terenc, político hungaro, tendo tomado parte, entre outros, os conhecidos esperantistas, eminentes samideanos Julio Baghy e Kolo mano Kalocsay.

Julio Baghy escreveu para Svenska Esperanto-Tidningen "Leteron el Budapest", em que conta o que tem feito, após a guerra, em prol do Esperanto.

Hungria Esperantista Societo Laborista, aniquilada desde 1933, ressurgiu e recommençou sua propaganda. Baghy preparou

uma brochura de propaganda (40 páginas de formato grande) e uma gramática completa para os húngaros.

INGLATERRA — Realizou-se em Bristol, de 7 a 10 de Junho, com notável brilho o Congresso organizado pela B. E. A. (Associação Esperantista Britânica).

Em uma das sessões de trabalho relataram sua ação os representantes de diversas organizações esperantistas: "Bahaia Mondo", "B. E. A." Gildo de S-ta Ajdan "Internacia Asocio de Poŝtmarkkolektantaj", "Islama Koresponda Rondo", "Kooperativa Esperanta Ligo" Isakra Esperantista Societo", "Londona Esperanta Spiritista Societo", "Londona Diservo Esperanta", "Societo de Britaj Geinstruistoj", "Tutmonda Junulara Organizo", "I. E. L."

Um grupo de atores representou pelo rádio "Negulino kaj la sep viretoj" (Branca de Neve e os sete anões), com o texto e cantos em Esperanto, traduzidos pelos Srs. Buckley e Norman Lock.

Houve também a representação, muito apreciada, de "Sonho de Someromeza Nokto" (Sonho de uma noite de verão) de Shakespeare, na excelente tradução de Frañlino Louise Briggs.

Sob o tema "La Monto de Atesto" (Gênesis, 31) Pastro W. J. Downes fez eloquente oração, por ocasião da "Diservo en Esperanto".

Em uma das sessões públicas, discursaram o Sr. R. W. Hamilton sobre "A significação do Esperanto na Educação", e o Sr. E. D. Durrant sobre a "Linguagem e as Nações Unidas".

Efetivou também B. E. A. sua costumada reunião anual, na manhã de 10. Durante o dia houve diversas excursões e à noite o grande "Esperanta Balo".

ITALIA — Os esperantistas prof. Bruno Migliorini, da Universidade de Florença, e prof. Geo Canuto, de Perugia, estão vivos e com saúde.

O Padre Agostinho Stellaci, que muitas vezes tem estado entre nós, é atualmente capelão do Hospital da Cruz Vermelha, em Goia del Colle, Bair, onde continua a fazer propaganda do Esperanto.

JAPÃO — O Sr. Onisabro Deguchi, chefe da seita "Oomoto", com 2 milhões de adeptos e centenas de templos, é esperantista e escritor esperantista. Estudou a lingua internacional em 1923 e começou a propagá-la de maneira grandiosa: muitos milhares de adeptos de Oomoto estudaram o Esperanto, e centenas de milhares eram simpáticos em virtude da leitura de dezenas de periódicos editados por Oomoto. Em Kameoka, centro de Oomoto a "Universal Homana Asocio" tinha o Esperanto como lingua oficial e publicavam-se alguns periódicos em Esperanto.

Por questões políticas, a polícia japonesa prendeu Deguchi e destruiu a dinamite os principais templos de Oomoto.

Agora, depois de ter estado encarcerado durante 15 anos, Deguchi foi posto em liberdade, tendo readquirido grande parte de seus bens.

Esperam os esperantistas, que apesar de contar 74 anos, volte ainda a trabalhar pelo Esperanto.

(Seg. "Flandra Esperantista".)

Segundo comunica Japana Esperanto-Instituto, tem sido organizados cursos da lingua internacional em muitos colégios e em universidades, nos quais tomam parte de 50 a 200 alunos. E' muito promissor o movimento no Japão.

MÉXICO — Aos 69 anos de idade faleceu o General Julio Mangada, nascido em Cuba. Esperantista desde 1906, fundou as gazetas "Homaro", "Hispana Esperantisto". Autor de várias obras em Esperanto, foi representante do Governo da Espanha em cinco Congressos Universais de Esperanto. J. Mangada ocupava-se ultimamente em completar o dicionário espanhol-esperanto.

NOVA ZELANDIA — Contando 89 anos de idade faleceu em Cristchurch um esperantista pioneiro: George Gordon ("Gego"), sempre presente nos Congressos Internacionais de Esperanto, e um de seus notáveis propagandistas. Entre seus trabalhos contam-se — Kara Panjo, La Kamena angulo, Alegorioj el la Naturo, Lia lasta ŝanco.

POLONIA — Realizou-se em Junho, em Lodz, o Congresso Esperantista Polonês. Fez a recepção oficial o Prefeito, tendo comparecido vários personagens eminentes, entre os quais o Prof. Kotarbinska, reitor da Universidade de Lodz e o decano da Faculdade de Farmácia, Prof. Muszynski, que falou sobre a História da lingua internacional.

Durante o Congresso houve interessante reunião junto à placa mural inaugurada em 1937 em honra à memória do Dr. L. Zamenhof, na rua Zamenhof.

Fundou-se em Cracovia, a cidade que foi sede do 8.º Congresso Universal de Esperanto, a Asocio de Esperantistoj, cujo fim é a união dos esperantistas de toda a Polónia.

SUÉCIA — Com grande e fraternal festa celebrou o Klubo Esperantista de Malmo seu 40.º ano de fundação. Compareceram à festa de jubileu do Club 55 esperantistas dinamarqueses.

Em seu discurso de saudação, na sessão realizada no Salão de Honra da Prefeitura, o presidente, Sr. Jan Strönnne, exprimiu sua grande alegria, de poderem todos respirar livremente, e de Oresund não ser mais uma barreira de separação entre suecos e dinamarqueses.

Declara o presidente que o falecido professor Otto Simon, da Austria, deixou em testamento toda sua biblioteca ao Club, e que seu presidente de honra, Paul Nylén, enviou valioso presente de jubileu, a saber: três livros e jornais esperantistas "el la unuaj tempoj de la esperanto historio".

Reuniram-se em sessão anual os diversos grupos esperantistas de Skaraborg.

Tomou parte na reunião o samideano Josef Viték, que narrou a situação do Esperanto, na Tchecoslovaquia, durante e após a guerra.

O Rádio da Suécia irradiará um programa em Esperanto, "por ekster-eŝropaj landoj", a 16 (17) de Outubro, a 15 (16) de

Novembro e a 16 (17) de Dezembro (1h 10 — 1h. 30 Greenwich), por ondas curtas de 31,46m e 49,46m.

SUIÇA — A "Verda Ferio" e o 6.º Congresso em St. Gallen realizaram-se de 26 de Maio a 1 de Junho, com a presença do famoso professor Andreo Cseh.

Em Berne, a 21 e 22 de Julho, reuniram-se os representantes de I. E. L. e de U. E. A. para tratar da fusão dessas duas organizações, afim de cessar a dualidade no Esperanto-Movado.

Foi encontrada base favorável ao escopo desejado, que foi submetida à aprovação de ambos os komitatoj.

Em breve teremos o resultado final, podendo talvez ser escolhida nova denominação para a fusão das duas organizações esperantistas.

TCHECOSLOVAQUIA — Continuam a organizar-se cursos de Esperanto em diversas cidades: Praga, Batov, Bojkovia, Boskovine, Brno, Klatovy, Nyrsko, Olomonc, Sobotka e muitas outras, fundando-se novos grupos, ou revivendo os existentes antes da guerra.

Na Escola Superior de Comércio Eslovaca de Bratislava começou a funcionar um curso oficial de Esperanto.

Em Doksy instalou o Cseh-metoda Kursaro nos cursos: elemental, de aperfeiçoamento e para professores.

Reorganizam-se os esperantistas cegos tchecoslovacos. Seu órgão *Aurora*, em sistema Braille, reapareceu, em Abril. O Instituto de Deyl abriu um curso. Endereço Societo de Ĉeĥoslovakaj Nevidantaj Esperantistoj — Soudniul, 739, Praha XIV.

UNIÃO SUL AFRICANA — "Per Unu Voĉo", de Johannesburg, em seu n.º de Maio, trouxe interessante artigo sobre Enciclopédias, referindo-se às célebres Enciclopédias Britânica e Francêsa, e preconiza a preparação de uma pequena enciclopédia de conhecimentos uteis da atualidade, em Esperanto Magnífica idéia!

URUGUAI — O 1.º Congresso Nacional de Educação do Uruguai, realizado em Fevereiro, aprovou uma declaração favorável à adoção e propagação do idioma auxiliar Esperanto "como instrumento facil de compreensão entre todos os povos, para o desenvolvimento dos sentimentos de solidariedade e fraternidade humanas, assim como para o progresso geral da cultura". Resolveu ainda submeter a estudo das diversas instituições aderentes de professores, a introdução do Esperanto nos estabelecimentos de ensino.

Não é esta a primeira vez que um Congresso de Professores se pronuncia em favor do Esperanto. Em 1922, A Conferência Internacional de Professores reunida em Genebra para tratar do ensino do Esperanto, dirigiu-se a todos os professores do mundo, em manifesto que interessa particularmente a todos os educadores. Esse manifesto, que por sua extensão sentimos não inserir nesta secção, foi publicado na íntegra no "Boletim de la Federacion Urugwaya del Magisterio, no n.º de Maio de 1946.

Fundou-se novo grupo no Uruguay, o "Las Piedras Esperantista Societo", segundo informa "Esperanto Internacia".

JARLIBRO DE IEL 1946

La dua parto de Jarlibro de Internacia Esperanto-Ligo 1946 kompletigas la longan liston de la delegitoj en preskaŭ ĉiuj landoj de la mondo, kiuj komencis esti publikigitaj en la unua parto.

Same kiel en la antaŭaj jaroj, IEL presis fakterminaron tre utilan: "Leĝa terminaro" aŭ "Jura terminaro", verkita de D-ro A. Mildwurf. La aŭtoro petas ĉiun interesecon sendi al li rimarkigojn pri la verko, kio ebligas al li plibonigi ĝin, en nova eventuala eldono.

ESPERANTISTA GAZETARO

— "AMERICAN ESPERANTIST", oficiala organo de "Esperanto Asocio de Nord — Ameriko. New York — Usono. Jan.-Feb., Mar.-Apr., Maj.-Jun., Jul.-Aŭg., Sep.-Okt.

"O ATENEU", organo de Ateneu Popular de Montijo. Portugalujo. Jul.

O "A B C". Ĉeĥoslovakujo. Maj.

"ARGENTINA ESPERANTISTO", organo de "Argentina Esperanto-Ligo". Buenos Aires — Argentino. Jan.-Maj., Jun.-Jul., Aŭg.-Sep., Okt.-Dec.

— "AUSTRIA ESPERANTO-REVUO", oficiala organo de la aŭstria Esperanto-movado. Vieno I. — Aŭstrio. Sep.-Okt., Nov.-Dec.

— "THE BRITISH ESPERANTIST", oficiala organo de "The British Esperanto-Association". Londono — Anglujo. Jan.-Feb., Jul.-Aŭg., Sep.-Okt., Nov.-Dec.

O "CYKEBILISTEN". Saby — Svedujo. N.º 1.

— "DANSK ESPERANTO-BLAD", eldonata de "Centra Dana Esperantista Ligo". Viborg — Danujo. Jan., Feb., Mar., Apr., Maj., Jun., Jul., Aŭg., Okt.

— "DENASKA ESPERANTISTARO", bulteno. Londono — Anglujo. Maj., Dec.

— "ESPERANTO INTERNACIA", oficiala organo de "Internacia Esperanto-Ligo". Herongate — Anglujo. Jan., Feb., Mar., Apr., Maj., Jul., Aŭg., Sep., Okt., Nov., Dec.

— "ESPERANTO-AIRUT", esperantista bulteno. Seinajski, Suomi — Finnlando. N.º 4.

— "ESPERO KATOLIKA", oficiala organo de I. K. U. E. Roelofarendsveen — Nederlando. Jan., Apr.

O "ESPERANTO-BULTENO DE POLAND". Asnyka, 4. Varsovio — Pollando. Jun.

O "L'ESSOR", sendependa ĵurnalo. Genève — Svisujo. N.º 11.

O "ESPERANTISTA", revuo por esperanto-movado en ĈSR. Praha — Ĉeĥoslovakujo. Mar., Apr., Maj., Jun., Aŭg., Sep., Nov., Dec.

— "ESPERANTISTA BAIANO". Salvador — Stato Bahia, Brazilo. N.º 3/6.

"ETA HEROLDETO", Willoughby, N. S. W. — Aŭstralio. Jun., Jul.

"FLANDRA ESPERANTISTO", organo de "Flandra Esperanto-Instituto". Brusel — Belgujo. Jan., Feb., Apr., Maj., Jun., Jul., Aŭg., Sep., Okt.-Dec.

— "FRANCA ESPERANTISTO", oficiala organo de l'Union Esperantiste de France et des Colonies. Paris — Francujo. Mar.-Apr., Maj.-Jun., Jul.-Aŭg., Okt., Nov.

"FLANDRA KATOLIKO", monata organo de la Flandra Unuiĝo Katolika Esperantista. Antwerpen — Belgujo. Jul.-Aŭg., Sep., Okt.

"HELENA ESPERANTISTO", dumonata organo de helenaj esperantistoj. Athinaj Grekujo. Maj., Jun., Jul., Aŭg.

"HEROLDO DE ESPERANTO", sendependa internacia organo de la Esperanto-Movado. Brusel — Belgujo. Apr., Maj., Jul., Aŭg., Sep., Okt., Nov., Dec.

"INFORMILO", oficiala informilo de Esperanto-Instituto de Finnlando. Helsinko — Finnlando. Jun.

"LA INTERNACIA BULTENO", oficiala organo de la Internacia Asocio de Poŝtmark-Kolektantoj. Didcot, Berks. — Anglujo. Jan.

"INTERNACIA FILATELISTO", Chicago — Usono. N.º 1.

"IRLANDO VOKAS". Dublin — Irlando. Jun.

"INTERNACIA KULTURO", eldonata de Bulgara Esperantista Asocio. Sofia — Bulgarujo. Jan., Feb., Mar., Maj.-Jun., Sep.

"INFORMILO", oficiala bulteno de Associação Esperantista do Rio de Janeiro. Rio de Janeiro — Brazilo. Jan., Feb., Mar., Apr., Maj., Jun., Jul., Aŭg., Sep., Okt.; Nov.

"LA INTERLIGILO", centra organo de fakinformoj en Esperanto. Paris IXe Franujo. Jan.-Feb., Mar.-Jun., Maj.-Jun.

"JUVENTUDE UNIDA", oficiala organo de "Sociedade Internacional de Estudantes". Rio de Janeiro — Brazilo N.º 25, 26, 27.

"LA JUNA VIVO", organo de "Tutmonda Junular-Organizo. Limmen — Nederlando. Feb., Apr., Maj., Jun., Jul., Aŭg., Sep., Okt., Nov., Dec.

"KOMPRENI", organo de Fédération Esperantiste Rhône-Alpes. Lyon — Francujo. Feb., Mar., Apr., Maj., Jun., Okt., Nov., Dec.

"LA KOSMOPOLITO", oficiala organo de Sennacieca Asocio Tutmonda. Paris Francujo. Junio.

"LABORISTA ESPERANTISTO", organo de la "Federacio de Laboristaj Esperantistoj". Amsterdam — Nederlando. Jan., Mar., Apr., Maj., Jun., Jul., Sep. Okt., Nov., Dec.

"LIBERA TRIBUNO", sendependa revuo eldonata de Laborista Esperanto kunularo. Johannesburg — Sud-Afriko. Jul., Aŭg., Sep., Okt., Nov.

"LABORISTA ESPERANTISTA". Stockholm — Svedujo. N.º 1.

"MONDA REVUO", ilustrita. Randers Danujo. Mar., Maj., Jun., Jul.

"MONDA BONVOL-SERVO". Saline, Michigan — Usono. Jan., Feb., Mar., Apr., Maj., Jun., Jul.

"NEW ZEALAND ESPERANTIST", oficiala bulteno de New Zealand Esperanto Asocio. Wellington, N. Z. — Nov-Zelando. Jan., Feb., Mar., Apr., Mar., Jun.

"NATURA", oficiala organo de "Movimento Naturalista Português". Lisbono — Portugalujo. Mar., Apr. Maj., Jun., Aŭg.-Set., Okt., Nov., Dec.

"POLA ESPERANTISTO", monata organo de Asocio de Esperantistoj en Pollando. Kraków — Pollando. Jun.-Jul., Aug., Sep.

"PER UNU VOĈO", organo de la "Laborista Esperanto Kunularo" Johannesburg-Sud-Afriko. Mar., Apr., Maj., Jun., PER UNU VOĈO ĉesas ekzisti kun tiu ĉi numero, sed renaskiĝos sub la titolo de "Libera Tribuno".

"THE PACIFIST-ESPERANTIST BULLETIN". Pownal, Maine — Usono. Mar., Jun.

"REVISTA ECONOMICA". Rio de Janeiro — Brazilo. Apr., Maj., Jun.

"LA RONDO", oficiala organo de Aŭstralio Esperanto Asocio. Melbourne — Aŭstralio. Jun., Jul., Aŭg., Sep., Okt.

"RENOVIGO". Meksiko — Meksiko. Jan., Feb., Apr., Maj., Jul., Aŭg., Okt., Nov.

"REFORMADOR", religia organo de spiritismo, eldonita en la portugala lingvo. Rio de Janeiro — Brazilo. Apr., Maj., Jun., Jul., Aŭg., Sep., Okt., Nov., Dec.

"SVISA ESPERO", oficiala organo de "Svisa Esperanto-Societo". Berne — Svisujo. Jan.-Feb., Mar., Apr.-Maj., Jun.-Jul., Aŭg. Sep.-Okt.

O "LA SAT-IDO", organo de la portugalaj laboristaj esperantistoj. Jun., Jul. Aŭg.-Sep.

"SVENSKA ESPERANTO - TIDNINGEN", organo de Sveda Esperanto-Federacio. Stockholm — Svedujo. Jan., Feb., Mar., Apr., Maj., Jun., Jul.-Aŭg., Sep., Okt., Nov.

"STELETO ROSARIA", revueto eldonata de Rosaria Esperanto-Asocio. Rosario — Argentino. Jan., Apr., Maj., Jun., Nov.

"SENNACIULO", oficiala organo de Sennacieca Asocio Tutmonda. Paris — Francujo. Aŭg., Sep.

"STELO", monata gazeto. Gyula — Hungarujo. Mar., Jun., Jul.-Aŭg.

"SUDHUNGARLANDA STELO". Gyula — Hungarujo. Apr., Maj.

"SEMU KONSTANTE", monata eldono de Esperanto-Instituto "Malnova Turo". Eindhoven — Nederlando. Jan., Feb., Mar., Jul.-Aŭg.

"VERDA FLAMO", oficiala organo de Maroka Esperanto-Asocio. Casablanca — Maroko. Feb., Mar., Apr., Jun., Jul.-Aŭg., Sep.-Okt., Dec.

"LA VERDA FOLIO", oficiala organo de la "Monda Ligo de Naturamantoj". P. Painswick — Anglujo. Jul.-Aŭg., Sep.

"LA VOĈO DE IZRAELO", bulteno de Hebrea Esperantista Grupo. Bruselo — Belgujo.

La Petskĉiboj

La decembro numero de "Esperanto Internacia" sciigas pri 179416 petskĉiboj kontrolitaj ĝis 5a de Novembro. El Brazilo estas 4129, kaj ni esperas ke I. E. L. ricevos ankoraŭ multajn.

PAUL NYLÉN

Nia sveda samideano Paul Nylén eklaboris por Esperanto en la jaro 1892 kaj ĝis nun ne ĉesis. En 1942 liaj amikoj eldonis belan albumon memorigan pri lia ora jubileo kiel esperantisto kaj nomis ĝin "50 jarojn kun Paul Nylén". Pri la preparado de tiu libro li mem skribas interesan leteron, kiun mi sube presas.

Li estas eminenta ĵurnalista kaj iom pot iom eldonis lernolibrojn, vortarojn, propagandilojn kaj starigis en Svedujo unu el la plej fortaj kaj brilaj Esperanto-movadoj en la mondo. Li skribis por nia movado la jenan penson: "Nur amo povas krei vivon. Esperanto farigis vivanta lingvo pro la amo de ĝiaj uzantoj".

Pri la libro "Veterano?", de nia samideano Ismael Gomes Braga, li skribis du leterojn, kiujn ni nun prezentas al la novuloj:

Huddinge (apud Stockholm), la 19an de Oktobro 1937.

"Kara Samideano!

"Kun tre granda plezuro mi tralegis vian libron "Veterano?". Pro la guo, kiun faris al mi tiu interesa, bone kaj modele redaktita verko, mi sentas urgan bezonon esprimi al vi mian sinceran gratulon. Ankaŭ mi estas kalkulata iamaniere kun la veteranoj — mi batalis ja en la iom paca armeo dum 45 jaroj, ne ĉiam venke — kaj do rekonas en multe el tio, kion vi tuŝas, la portreton de mia propra situacio. Malgraŭ la disiga distanco de vastaj maroj, niaj spertoj estas esence similaj kaj samaj. Kaj same kiel vi mi neniel dubas pri la estonteco de nia komuna tiel kara lingvo Esperanto.

"Unu el miaj plej karaj memoroj el mia kongresa restado en Varsovio dum aŭgusto pasinta estas vizito en la hejmo de D-ro Adam Zamenhof, la aminda filo de la Majstro, kiu invitis min esti kaj sidi en ĉambroj, kie logis ankaŭ lia patro dum la lastaj tagoj de sia vivo.

"Vin samideane kaj kore salutas — Via Paul Nylén."

Post naŭ jaroj li skribis denove:

"Gröna Villan, Huddinge (Sved.) 12. VII. 1946.

"Kara amiko per Esperanto!

"Releginte nun vian "Veterano?", mi sentas nevenkeblan deziron skribi al vi por diri kiom mi ŝatas tiun vian humanan dokumenton tiel plenan de interesaj faktoj kaj de trafaj, instruaj, sanaj prijuĝoj kaj konkludoj.

"Antaŭ kelkaj tagoj mi ricevis de mia amiko de en la jaro 1905 dum la unua U. K. en Boulogne-sur-mer, Ernest Deligny el Saint-Omer, Francujo (pensu, ni povas ja denove korespondi!) lian libron "Mia Esperantista Vivo." "Kaj legis ĝin kun granda intereso. Post tio mi ekhavis emon reĝui ankaŭ viajn vigle rakontitajn spertojn de vivo Esperantista, en kiu mi retrovas kazaŭ respugulite multe da trajtoj el mia propra.

"Nu, kiam mi estis starinta 50 jarojn ĉe la fronto kiel batalanto esperantista, miaj amiko Jan Strönnne, iniciatema homo, kaj Bernhard Brjksson, agema homo, eldonis "librofilmon" pri via servo. Ili vizitis min en mia kabano je bela vintro tago Paska, traserĉis senĝene miajn kasejojn dum kelkaj horoj, kunportis poste kion ili hazardo trovis kaj foriris.

"Mi sincere avertis ilin, ke ili bone pripensu la riskon, ĉar mi neniel faris en mia vivo skandalon, tiel ke mia nomo povu financiĝi libron. Ili tamen ne aŭskultis min. Kaj je la Pentekosta jarkunveno de S. E. F. oni honorigis min per bela libro, la frukto de iliaj klopodoj kaj amikeco.

"Bonvolu akcepti ĝin kiel esprimon de mia admira.

"Kun kora sansideana saluto — Via Paul Nylén."

Tiuj du leteroj en sia simpleco montras la belan karakteron de tiu eminenta pioniro de nia movado. Nenion ni devas aldiri. Similaj homoj preparadis pacience nian venkon dum 60-jara laborado. La mondo neniam povos forgesi ilin.

Livros em e sobre esperanto

	Cr\$
Gramática Elementar de Esperanto, de A. Couto Fernandes e H. Mota Mendes...	3
Exercício de Esperanto	1
Método de Esperanto, compilado por Ismael Gomes Braga	5
Esperanto-Modelo, livro de leitura, compilado por Ismael G. Braga	5
Chave do Esperanto, uma — Cr\$ 1 — dúzia	10
Curso Elementar de Esperanto, por Saldanha Carreira e Luzo Bemaldo.....	10
Dicionário Português-Esperanto, compilado por A. Couto Fernandes, Carlos Domingues e Luiz Pôrto Carreiro Neto, encadernado — Cr\$ 40,00 brochura	35
Dicionário Esperanto-Português, por A. Couto Fernandes e Carlos Domingues, encadernado	25
Karlo, facila legolibro, de Edmond Privat	2
Ilustrita Lernolibro de Esperanto, de D. Dalmau	5
Esperanto (Série Pedro II — Coleção B). Caderno para o ensino prático do Esperanto (Dúzia Cr\$ 25,00) — Um	3
Armea Terminaro, Aereonaŭtika Terminaro e Terminaro por Infan-ludoj, editados por IEL. Cada um — Cr\$ 3,00, coleção	5
Monumento de Carlo Bourlet	4
Veterano?, de Ismael G. Braga, encadernado — Cr\$ 7,00 brochura	5
Amo per Proverboj (Amor por Anexins), de Artur Azevedo, tradução de A. Couto Fernandes	2
O Rádio em 16 Palestras de E. Aisberg, trad. de A. Couto Fernandes e Carlos Domingues (3a. edição)	20
Ra Vidvineto, romance de J. Alencar, traduzido pelo Dr. Luiz Pôrto Carreiro Neto	6
Diverskolora Bukedeto, poesias traduzidas de 40 línguas por Francisco Valdomiro Lorenz, encadernado — Cr\$ 12,00 brochura	8
Bdagavad-Gitá, do original em sanscrito, tradução em verso de Francisco Valdomiro Lorenz, encadernado — Cr\$ 12,00, brochura	8
Ama Stelaro, tradukaĵoj kaj originalaĵoj de "La Forgesito"	5
"La Espero", himno esperantista, com música para piano	3

Encomendas à Brasileira Ligo Esperantista — Praça da República, 54. Rio de Janeiro. Os sócios da Liga tem direito a um abatimento de 10% em obras de sua edição. As importâncias inferiores a Cr\$ 20,00 devem ser acrescida de 10% para o porte e registro.

Curso por correspondência, elementar	40
Curso por correspondência, superior	100

Peçam o Catálogo da Livraria da Federação E. Brasileira, à Avenida Passos, 30 — Rio de Janeiro

Tipoj kaj aspektoj de Brazilo:

Originaloj el la "Brazilia Regno de Geografio" tradukitaj de sep membroj de B. L. E. eldonita de B. I. G. S. Formato 27 x 19. Ĝi enhavas 152 paĝojn kaj 36 ilustraĵojn.

Prezo:

Broŝurita	Cr\$ 20,00
Kartonita	Cr\$ 35,00
Bindita	Cr\$ 50,00

Eksterlande:

Broŝurita	16 respondkuponoj
Kartonita	30 respondkuponoj
Bindita	48 respondkuponoj
aŭ egalvaloro	

Mendoj al BRAZILIA LIGO ESPERANTO Praça da República, 54 — Rio de Janeiro, Brazilo.

SANTOS DUMONT — LA AERPIONIO

Originalo de Prof. A. Brigole. Ilustrita 32paĝa libreto kun 21 ilustraĵoj kaj arta

kovrilo. Krom la portreto de Santos Dumont, de ties patro kaj de la aŭtoro, ĝi enhavas tiun de Archdeacon, granda amiko de Santos Dumont kaj Prez. de la Franca Societo por la Propagando de Esperanto.

Cr\$ 5,00 aŭ 6 respondkuponoj.